

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.
ПРИДРУЖЕНИ С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Консолидиран отчет за всеобхватните доходи за годината, приключваща на 31 декември 2016 г.
в хил. лв.

	Бележки	2016	2015
Приходи от лихви		441,225	485,026
Разходи за лихви		(122,046)	(221,480)
Нетен лихвен доход	6	319,179	263,546
Приходи от такси и комисиони		111,052	102,750
Разходи за такси и комисиони		(19,566)	(18,533)
Нетен доход от такси и комисиони	7	91,486	84,217
Нетни приходи от търговски операции	8	13,937	11,017
Други нетни оперативни приходи	9	40,115	62,802
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ		464,717	421,582
Административни разходи	10	(192,307)	(180,827)
Обезценка	11	(156,120)	(329,137)
Други приходи/(разходи), нетно	12	(6,177)	108,734
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		110,113	20,352
Разходи за данъци	13	(11,302)	(2,501)
ПЕЧАЛБА НА ГРУПАТА СЛЕД ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		98,811	17,851
Други всеобхватни доходи			
Позиции, които следва или могат да бъдат			
рекламифицирани в печалба или загуба			
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности		373	430
Преоценен резерв на инвестициите на разположение за продажба		7,806	5,623
Общо други всеобхватни доходи		8,179	6,053
ОБЩО ВСЕОБХВАТНИ ДОХОДИ		106,990	23,904
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		98,708	17,815
Неконтролиращо участие		103	36
Общо всеобхватни доходи, подлежащи на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		106,887	23,868
Неконтролиращо участие		103	36
Основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност (в лева)	14	0.90	0.16

Отчетът за всеобхватните доходи следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 67.

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад: БДО България ООД
Недялко Апостолов
Управител

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 г.

в хил. лв.

	Бележки	2016	2015
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от централни банки	15	1,639,888	1,522,374
Финансови активи за търгуване	16	9,562	10,886
Инвестиции на разположение за продажба	17	619,836	584,415
Финансови активи държани до падеж	18	262,437	84,244
Вземания от банки и финансови институции	19	51,863	109,455
Вземания от клиенти	20	5,044,850	5,221,360
Имоти и оборудване	21	97,239	105,309
Нематериални активи	22	10,186	11,878
Деривати държани за управление на риска		1,818	3,357
Отсрочени данъчни активи	23	6	-
Текущи данъчни активи		320	1,912
Активи придобити като обезпечения	24	1,034,501	931,555
Инвестиционни имоти	24a	222,267	206,244
Други активи	25	95,082	92,375
ОБЩО АКТИВИ		9,089,855	8,885,364
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Задължения към банки	26	3,348	4,708
Задължения към други клиенти	27	7,911,911	7,203,969
Депозит на Министерство на финансите	27a	-	450,922
Други привлечени средства	28	70,367	135,726
Дългово капиталов инструмент	29	-	44,663
Хибриден дълг	30	208,740	202,044
Отсрочени данъчни пасиви	23	15,168	5,371
Текущи данъчни пасиви		595	434
Други пасиви	31	22,890	87,681
ОБЩО ПАСИВИ		8,233,019	8,135,518
Акционерен капитал	32	110,000	110,000
Премии от емисии на акции	32	97,000	97,000
Законови резерви	32	39,865	39,865
Преоценен резерв на инвестициите на разположение за продажба		20,543	12,737
Преоценен резерв на недвижимите имоти		4,500	4,500
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности		(2,043)	(2,416)
Неразпределени печалби	32	584,513	485,805
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		854,378	747,491
Неконтролиращо участие		2,458	2,355
ОБЩО КАПИТАЛ НА ГРУПАТА		856,836	749,846
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		9,089,855	8,885,364

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 67.

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад:
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2016 г. в хил. лв.

	2016	2015
Нетен паричен поток от основна дейност		
Нетна печалба	98,811	17,851
Корекции за непарични операции		
Обезценка	156,120	329,137
Нетен лихвен доход	(319,179)	(263,546)
Амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи	17,553	17,976
Начислени данъци	11,302	2,501
Загуба от продажба и отписване на материални и нематериални дълготрайни активи, нетно	1	1,674
(Печалби) от продажба на други активи, нетно	(3,812)	(3,273)
(Положителна) преоценка на инвестиционни имоти	(9,213)	(111,940)
	(48,417)	(9,620)
Промени в активите, участващи в основната дейност		
(Увеличение)/намаление на финансовите активи за търгуване	1,307	(1,228)
(Увеличение) на инвестициите на разположение за продажба	(28,089)	(91,375)
Намаление на вземания от банки и финансови институции	9,547	7,267
(Увеличение) /намаление на вземания от клиенти	53,929	(303,869)
Нетно (увеличение) /намаление на други активи	(1,123)	(52,043)
	35,571	(441,248)
Промени в пасивите, участващи в основната дейност		
(Намаление)/увеличение на задължения към банки	(1,360)	3,315
Увеличение на задължения към други клиенти	272,357	74,720
Нетно увеличение/(намаление) на други пасиви	(64,064)	67,635
	206,933	145,670
Получени лихви	327,195	516,036
Платени лихви	(134,318)	(238,993)
Получени дивиденди	629	383
Платен данък върху печалбата	(435)	(3,580)
	387,158	(31,352)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ		
Паричен поток от инвестиционна дейност		
(Придобиване) на дълготрайни материални и нематериални активи	(7,813)	(12,036)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи	21	2,489
Продажби на други активи	45,065	30,982
(Увеличение) на инвестиции	(248,565)	(20,663)
	(211,292)	772
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ		
Финансиране		
(Намаление) на други заемни средства	(65,337)	(41,733)
Изплащане на подчинени инструменти	(41,054)	(52,660)
	(106,391)	(94,393)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСИРАНЕ		
НЕТНО УВЕЛИЧЕНИЕ/(НАМАЛЕНИЕ) НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	69,475	(124,973)
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	1,612,257	1,737,230
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КРАЯ НА ПЕРИОДА (виж бележка 34)	1,681,732	1,612,257

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 67.

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад: БДО България ООД
Недялко Апостолов
Управител

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2016 г.

в хил. лв.

	Акционе- рен капитал	Премии от емисии	Неразпре- делени печалби	Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	Преоценъчен резерв на недвижимите имоти	Резерв от преоценка на чужде странни дейности	Законови резерви	Неконтро- лиращо участие	Общо
Салдо към 1 януари 2015 г.	110,000	97,000	468,945	7,114	4,500	(2,846)	39,865	2,319	726,897
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2015 г.	-	-	17,815	-	-	-	-	36	17,851
Други всеобхватни доходи									
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	5,623	-	-	-	-	5,623
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	430	-	-	430
Изплатен дивидент от дъщерно дружество	-	-	(955)	-	-	-	-	-	(955)
Салдо към 31 декември 2015 г.	110,000	97,000	485,805	12,737	4,500	(2,416)	39,865	2,355	749,846
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2016 г.	-	-	98,708	-	-	-	-	103	98,811
Други всеобхватни доходи									
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	7,806	-	-	-	-	7,806
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	373	-	-	373
Салдо към 31 декември 2016 г.	110,000	97,000	584,513	20,543	4,500	(2,043)	39,865	2,458	856,836

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 67.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 7 април 2017 година и подписани от негово име от:

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

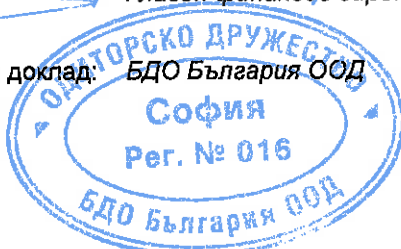
Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад: БДО България ООД
Недялко Апостолов
Управител

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(a) Правен статут

Първа инвестиционна банка АД (Банката) е създадена в Република България и има седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Драган Цанков 37.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българска фондова борса – София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007.

Консолидираните финансови отчети на Банката към и за годината, завършваща на 31 декември 2016 г. обхващат Банката и нейните дъщерни предприятия (виж бележка 37), заедно наричани "Групата".

Групата има чуждестранни дейности в Кипър (клон Кипър) и Албания (дъщерно дружество).

(b) Приложими стандарти

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква ръководството да прави отсъждания в процеса на прилагане на счетоводните политики на Групата. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в бележка 2 (г).

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български левове, закръглени до хиляда лева.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, както и активите на разположение за продажба с изключение на тези, за които липсва надеждна база за определяне на справедливата им стойност. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизирана или историческа стойност.

(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2016 г.

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС са в сила за текущия отчетен период:

Изменения в МСС 27 Метод на собствения капитал в индивидуални финансови отчети (издадени на 12 август 2014 г.); за ЕС в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения в МСС 1: Инициатива за оповестяване (издадени на 18 декември 2014 г.); в сила за ЕС от 1 януари 2016 г.

Годишни подобрения към МСФО 2012 г. – 2014 г. (издадени на 25 септември 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения към МСС 16 и МСС 38: Разяснения за допустими методи на амортизация (издадени на 12 май 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения на МСФО 11 Отчитане на придобиване на дялове в съвместни споразумения (издадени на 6 май 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г. Изменения на МСС 16 и МСС 41: Плододайки растения (издадени на 30 юни 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Групата.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика

(a) Признаване на приходи

(i) *Приходи от и разходи за лихви*

Приходите от и разходите за лихви се признават в печалбата или загубата съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива (пасива) или съответната променлива доходност. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Групата оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

(ii) *Такси и комисиони*

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Групата се признават в печалбата или загубата когато съответната услуга е извършена.

(iii) *Нетни приходи от търговски операции*

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване, както и приходите от търговия с чуждестранна валута и курсовите разлики, произтичащи от преоценката на откритата валутна позиция на Групата.

(iv) *Дивиденди*

Приходите от дивиденди се признават, когато се реализира правото за тяхното получаване. Обикновено това е датата, към която държателите на акции и дялове могат да получат одобрения дивидент.

(b) База за консолидация

(i) *Бизнес комбинации*

Бизнес комбинациите се отчитат използвайки метода на покупката към датата на придобиването, която е датата на прехвърляне на контрола към Групата. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Групата оценява репутацията към датата на придобиване като:

- Справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, плюс
- Признатата стойност на всички не-контролиращи участия в придобитото предприятие, плюс
- Ако бизнес комбинацията е постигната на етапи, справедливата стойност на съществуващото участие в придобитото предприятие, минус
- Нетната призната стойност (в общия случай справедливата стойност) на разграничимите придобити активи, и поети задължения.

Отрицателната репутация, възникваща от придобиване се преразглежда и всяка отрицателна разлика, оставаща след преразглеждането се признава в печалба или загуба.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми свързани с уреждането на предшестващи права и задължения. Такива суми в общия случай се признават в печалба или загуба.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(b) База за консолидация, продължение

(i) *Бизнес комбинации, продължение*

Разходи по сделката, освен тези свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа, които възникват за Групата във връзка с бизнес комбинация се отчитат като разходи при възникване.

Всяко дължимо условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност на датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай, последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалби и загуби.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

(ii) *Неконтролиращо участие*

Неконтролиращото участие се оценява на база неговия пропорционален дял от стойността на придобитите разграничими нетни активи на датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като сделки със собственици в тяхното качество на такива. Корекциите на неконтролиращо участие се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие. Не се признават корекции в репутацията и не се отчитат печалби или загуби в резултат на такива сделки, а се отразяват директно в капитала.

(iii) *Дъщерни дружества*

Дъщерни са онези дружества, които се контролират от Банката. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол до датата на преустановяването му.

(iv) *Загуба на контрол*

При загубата на контрол, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, неконтролиращото участие и другите компоненти на собствения капитал свързани с предприятието. Печалбата или загубата произлизаща от загубата на контрол се признава в печалби и загуби. Ако Групата запази дял в предишно дъщерно дружество, този дял се оценява по справедлива стойност към датата на загуба на контрол. В последствие, тази инвестиция се отчита по метода на собствения капитал или като финансов актив на разположение за продажба в зависимост от запазеното ниво на влияние.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(b) База за консолидация, продължение

(v) *Сделки, които се елиминират при консолидация*

Вътрешногруповите приходи, разходи, разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

(c) Валутни операции

(i) *Функционална валута и валута на представяне*

Позициите, включени във финансовите отчети на всяко едно от дружествата на Групата са представени във валутата на основната икономическа среда, в която те оперират ("функционална валута"). Консолидираните финансови отчети са представени в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

(ii) *Сделки и салда*

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовата разлика, произтичаща от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутутирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

(iii) *Чуждестранни дейности*

Активите и пасивите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датите на транзакциите. Разликите от валутна преоценка се признават в другите всеобхватни доходи. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Албания ръководството приема, че е албански лек.

(d) Финансови активи

Групата класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба; кредити и вземания; инвестиции, държани до падеж; финансови активи на разположение за продажба. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване.

(i) *Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата*

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи държани за търгуване и активи, първоначално определени за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или е определен в тази категория от ръководството, защото представянето му се оценява и наблюдава на базата на справедливата му стойност. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(ii) *Кредити и вземания*

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват когато Групата предоставя пари, стоки или услуги пряко на длъжник без намерение за търгуване на вземането.

(iii) *Държани до падеж*

Инвестициите, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, за които ръководството на Групата има намерението и възможността да ги държи до падеж. Ако Групата реши да продава или прекласифицира повече от несъществена сума активи, държани до падеж, цялата категория следва да бъде прекласифицирана като активи на разположение за продажба.

(iv) *На разположение за продажба*

Инвестициите на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които се предвижда да бъдат държани за неопределен период от време и евентуално продадени при нужда от ликвидност или промени в лихвените проценти, обменните курсове или цените на капиталовите инструменти.

(v) *Признаване*

Покупките и продажбите на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани до падеж и на разположение за продажба се признават на датата на доставяне на активите. Кредитите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Всички финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс, в случай на финансов актив не по справедлива стойност в печалба или загуба, транзакционните разходи.

(vi) *Оценяване*

Активите на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата след първоначално признаване се отчитат по справедлива стойност. Кредитите и вземанията и инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, при прилагане метода на ефективния лихвен процент. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се включват в печалбата или загубата. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се признават в другите всеобхватни доходи, докато финансовите активи бъдат отписани или обезценени. Тогава кумулативните приходи и разходи, признати до момента в другите всеобхватни доходи се прекласифицират в печалбата или загубата.

Лихвата, калкулирана при прилагане на метода на ефективния лихвен процент се признава в печалбата или загубата. Дивидентите от капиталовите инструменти се отчитат в печалбата или загубата, когато за Групата възникне правото да получи плащане.

(vii) *Оценка по справедлива стойност*

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния пазар, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Групата има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vii) *Оценка по справедлива стойност, продължение*

Когато е приложимо, Групата използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Групата следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Групата счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Последващо тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин според живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е приключена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата признава активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Групата, когато държи портфейл финансови активи и финансови пасиви, е изложена на пазарни рискове и на кредитен риск. Ако Групата ги управлява въз основа на нетната си експозиция към пазарни рискове или кредитен риск, оценяването на справедливата стойност е въз основа на цената, която би получило при продажбата на нетна дълга позиция за определена рискова експозиция или платило при прехвърлянето на нетна къса позиция за определена рискова експозиция. В такива случаи е необходимо Групата да разпредели корекциите на равнище портфейл към отделните активи или пасиви, които образуват Групата на финансовите активи и финансовите пасиви според корекцията за относителния риск на всеки един инструмент от Групата.

Групата оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

(viii) **Отписване**

Групата отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Групата е прехвърлила тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Групата запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекат или бъдат отменени.

Групата извършва сделки, при които прехвърля финансови активи, признати в нейния отчет за финансовото състояние, като запазва всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с тези активи. В случаите когато Групата е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките - продажба с уговорка за

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(viii) *Отписване, продължение*

обратно изкупуване).

При сделки, при които Групата нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата е загубила контрол върху него. Правата и задълженията, които Групата запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Групата запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Групата е запазила участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

(e) Парични средства

Паричните средства включват пари в брой, парични средства, депозирани в централните банки и краткосрочни високоликвидни сметки и вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни колебания в цената, се класифицират като финансови активи за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, за които Групата има намерение и възможност да държи до падеж, се класифицират като активи държани до падеж. Другите инвестиции се определят като активи на разположение за продажба.

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки

(i) *Отдаване и наемане на ценни книжа*

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи на разположение за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки или други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив на Групата. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки или други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се признават на принципа на начисляването за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) *Споразумения за репо сделки*

Групата сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в отчета за финансовото състояние. Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликата между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(h) Привлечени средства

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в печалбата или загубата за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата закупи свой дълг, той се отписва от отчета за финансовото състояние и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в други нетни оперативни приходи.

(i) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

(j) Обезценка на активи

Към края на всеки отчетен период се извършва преглед на активите за наличие на индикации за обезценка. В случай че такива индикации са налице, се определя възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава, когато балансовата стойност на един актив или балансовата стойност на обекта, генериращ парични постъпления, част от който е активът, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата за периода.

(i) Кредити и аванси

Финансов актив се обезценява или се признават загуби от обезценка, в случай че са налице обективни свидетелства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива и това събитие (или събития), водещо до загуба, е оказало влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив.

Събития водещи до загуба са тези проследяеми и доказуеми данни и събития, които дават основание да се счита, че дадена експозиция е възможно да не бъде обслужена съгласно договорените условия или може да остане несъбираем дълг. Банката е приела, като такива, следните събития: значително финансово затруднение на длъжника; нарушение на договорните условия, като просрочие на плащания по лихви или главница; вероятност от изпадане на кредитополучателя в несъстоятелност; когато Банката по икономически или правни причини, свързани с финансовото състояние на длъжника, му направи отстъпки, каквито не би направила при други обстоятелства; очакван негативен ефект върху паричния поток на длъжника в следствие на финансови затруднения на свързано лице.

Експозиции, за които има регистрирани събития водещи до загуба, които от своя страна се очаква да доведат до значим ефект върху очакваните бъдещи парични потоци по експозицията се категоризират, като необслужвани и са обект на специфична обезценка (изчислена на база индивидуален паричен поток или на портфейлен принцип).

Банката прилага принципите на индивидуална и портфейлна оценка на рисковите експозиции в зависимост от класификацията (обслужван/необслужван) и размера на експозицията. За всички експозиции отчитани като необслужвани, се определя специфична обезценка изчислена на база индивидуален паричен поток, за индивидуално значимите експозиции, или на портфейлен принцип за всички останали. По отношение експозициите отчитани като редовни, Банката прилага обезценка на портфейлен принцип (отчитаща настъпили но все още неотчетени загуби), групирайки експозиции със сходни характеристики за кредитен риск.

Всички експозиции, които не се оценяват индивидуално, подлежат на обезценка на портфейлен

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

Бележки към консолидираните финансови отчети

(j) Обезценка на активи, продължение

(i) Кредити и аванси, продължение

принцип, на база общи характеристики за кредитен риск. Избраните характеристики (бизнес сегмент, ниво на материална обезпеченост, дни просрочие) се подбрани така, че да са достатъчно показателни за способността на длъжниците да платят всички дължими суми съгласно договорните условия на оценяваните активи. Комбинацията от тези кредитни характеристики определя основните рискови параметри по една експозиция (вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение, период за идентифициране на загуба, коефициент за оздравяване) и загубата от обезценка, която следва да се начисли по нея.

Кредитите са представени нетно, като отчетната стойност се намалява с начислената индивидуална обезценка или обезценка на портфейлна основа. Намалението се извършва чрез използване на сметка за обезценка.

Отписвания по напълно обезценени рискови експозиции се правят, когато има основателна причина да се вярва, че всички финансово разумни средства за ограничаване на загуба са изчерпани.

Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата за периода. В случай че в последващ период сумата на загубите от обезценка се намали и това намаление може обективно да се свърже със събитие, настъпило след признаването на обезценката, тогава намалението на загубите от обезценка се отчита в печалбата или загубата за периода.

(ii) Финансови активи, преоценени по справедливата им стойност с отчетени разлики в собствения капитал

Загубите от обезценка при финансови активи на разположение за продажба се признават, като акумулираната загуба, призната директно в собствения капитал, се прехвърля в печалби и загуби. Акумулираната загуба, прехвърлена от капитала и призната в печалби и загуби, е разликата между цената на придобиване, нетна от всички погасявания по главници и амортизации, и настоящата справедлива стойност минус всички загуби от обезценка, признати преди това в печалби и загуби.

Ако в следващ период справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи и увеличението може обективно да се свърже със събитие, възникнало след като загубата от обезценка е била призната в печалби и загуби, загубата от обезценка се сторнира, като сумата на сторното се признава в печалби и загуби. Всяко последващо възстановяване в справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба се признава директно във всеобхватния доход.

(k) Имоти и оборудване

Земята и сградите са представени в отчета за финансовото състояние по преоценена стойност, която е справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с последващо начислената амортизация и последващо начислената обезценка. Всички други класове активи имоти и оборудване са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и начислената обезценка.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Сгради	3 - 4
• Съоръжения и оборудване	10 - 50
• Стопански инвентар	10 - 15
• Транспортни средства	10 - 20
• Подобрения на наети сгради	2 - 50

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(k) Имоти и оборудване, продължение

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

(l) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Лицензи	10 - 20
• Програмни продукти	8 - 50

(m) Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е такъв имот (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), който е държан с цел приходи от наеми или увеличаване на стойността. Банката избира за своята счетоводна политика на отчитане на инвестиционните имоти модела на справедлива стойност и го прилага последователно за всички свои инвестиционни имоти. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване, а в последствие се отчитат по справедлива стойност и приходите и разходите от преоценка се признават в печалбата в периода на възникването им. Прекласифициране от активи придобити като обезпечения, отчитани като материални запаси, в инвестиционни имоти се допуска при наличие на договор за отдаване под наем на съответния имот. Справедливата стойност на активите от клас инвестиционни имоти е определена от независими външни оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните чрез използване на надежни техники за определянето на справедливите стойности.

(n) Провизии

Провизия се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата е поела законов или договорен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на който е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи и може да се направи надеждна оценка на сумата на задължението. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните рискове за задължението.

(o) Акцепти

Един акцепт възниква, когато Групата се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Групата възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Групата се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиентът плаща сумата. Акцептите са отразени в други привлечени средства.

(p) Задбалансови ангажименти

При осъществяване на обичайната си дейност Групата сключва договори за задбалансови ангажименти като банкови гаранции и акредитиви. Групата признава провизия за обезценка на условни задължения когато има сегашно задължение в резултат на минало събитие, вероятно е да се формира изходящ паричен поток, за да се погаси задължението и могат да бъдат направени надеждни изчисления за размера на задължението.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(q) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ данък и промяна в отсрочения данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината въз основа на действащата данъчна ставка към деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност на даден актив или пасив съгласно финансовите отчети и стойността, изчислена за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, отчетени или в другите всеобхватни доходи или директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Групата прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценка и преценките непрекъснато се преразглеждат и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

Информация за оценки и оценъчна несигурност, за които има значителен риск от промяна към 31 декември 2016 г. са изброени по-долу и са свързани с обезценката на финансови инструменти, подоходните данъци и следните бележки свързани с други елементи на отчета:

- Бележка 5 – определяне на справедливата стойност на финансови инструменти чрез оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.
- Бележка 21 – определяне на справедливата стойност на земи и сгради: чрез оценъчни техники, при които входящите данни за активите не са базирани на налична пазарна информация.

(i) Загуби от обезценка на кредити и вземания

Групата ежесечно преразглежда кредитния си портфейл, за да определи стойността на обезценката. При определяне дали загуба от обезценка трябва да бъде призната в печалбата или загубата, Групата преценява дали има данни, посочващи наличието на измеримо намаление в прогнозираните бъдещи парични потоци от портфейл с кредити, преди такова намаление да бъде идентифицирано за конкретен кредит от портфейла. Обстоятелствата могат да включват налични данни, показващи че е имало негативна промяна в платежоспособността на кредитополучателите от дадена група или националните или местните икономически условия, свързани с просрочия на активи на групата.

Обезценката на Групата на индивидуална основа се базира на най-добрата преценка на ръководството за сегашната стойност на очакваните паричните потоци. При оценката на тези парични потоци ръководството прави преценки за финансовото състояние на всеки един контрагент и нетната реализуема стойност на обезпечението по кредита. Всеки индивидуално значим необслужван актив се оценява индивидуално, като стратегията за възстановяване и оценката на паричните потоци, считани за възстановими, се одобряват независимо от Комитета

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика, продължение

(i) *Загуби от обезценка на кредити и вземания, продължение*

по реструктуриране. Паричните потоци могат да се реализират от погасяване на кредита, от продажба на обезпечението, от операции с обезпечението и други в зависимост от конкретната ситуация и условията на договора за кредит. Очакваната нетна реализуема стойност на обезпечението се основава на комбинация от вътрешно оценяване на справедливата стойност, проведено от вътрешни специалисти-оценители и независими външни оценителски доклади и се преразглежда редовно. Очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив.

Груповата обезценка покрива загуби по кредити, присъщи на портфейл от заеми със сходни кредитни характеристики, когато съществуват обективни доказателства, че съдържа обезценени кредити, но все още не могат да бъдат идентифицирани конкретни обезценени позиции. При оценяване на необходимостта от групова обезценка ръководството използва преценки, базирани на исторически опит от загуби за активи с характеристики на кредитния риск и обективни обстоятелства за обезценка, сходни с онези в портфейла, когато планира бъдещите парични потоци на портфейла. Методологията и предположенията, използвани за оценяване както на сумата, така и на падежите на бъдещите парични потоци се преглеждат регулярно, за да се намалят разликите между очакваната загуба и фактическата загуба. Прецизността на обезценката зависи от оценката на бъдещите парични потоци при определяне на обезценка на специфични контрагенти и от допусканията и параметрите използвани в модела при определяне на групова обезценка.

(ii) *Оценка на активите, придобити от обезпечения*

Активи, приети като обезпечение, се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. При оценяване на нетната реализуема стойност на активите, ръководството изготвя няколко модела за оценка (например дисконтирани бъдещи парични потоци) и ги сравнява с налична пазарна информация (например сходни сделки на пазара, оферти от потенциални купувачи).

(iii) *Подходни данъци*

Печалбата на Групата е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Голяма част от Албанското и Кипърското данъчно законодателство остава нетествано и има несигурност около интерпретацията, която фискалните органи могат да приложат върху редица сфери. Ефектът от тази несигурност не може да бъде количествено изразен и ще бъде определен само когато станат известни официални интерпретации от страна на данъчните власти. Когато окончателният резултат от данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

(s) *Доходи на акция*

Групата представя данни за основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност за обикновени акции на Банката. Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). Доходите на акция с намалена стойност се определят като печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката и среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода се коригират с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност, които се състоят от конвертируеми облигации и опции върху акции.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(t) Доходи на персонала

Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който Банката плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на банката да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават текущо в печалби и загуби.

Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, ал. (3) от Кодекса на Труда (КТ).

Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни brutни работни заплати. В случай, че служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж – има право на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Към датата на отчета за финансовото състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители, чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

За последните две години Банката е правила предварителни разчети за дължимите провизии за пенсии и не е установила съществени по размер задължения.

Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажира ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят.

Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(u) Застрахователни договори

Класификация на застрахователни договори

Договори, при които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(u) Застрахователни договори, продължение

специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или бенефициента, се класифицират като застрахователни договори.

Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихва, цена на ценната книга, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск.

Записани премии

Записаните премии се признават за приход на база дължимата годишна премия от осигурените лица за премиения период, започващ през финансовата година или дължимата еднократна премия за целия период на покритие на застрахователните договори, сключени през финансовата година. Брунтите премии не се признават, когато бъдещите парични потоци по тях не са сигурни. Записаните премии се показват брутно от дължимите комисионни на агенти.

Сторнирани премии

Сторнирани премии по застраховане са премиите по договорите за застраховане, за които има нарушение на общите условия, неразделна част от Застрахователния договор или промяна в условията на договора. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват брунтния премиен приход на Групата. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през предходна година, увеличават разходите направени през периода от Групата.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиеният резерв е образуван за покриване на претенции, административни и други разходи, които могат да възникнат по съответния действащ застрахователен договор, след края на отчетния период. Базата за определяне на пренос-премиения резерв съответства на базата на признаване на премиения приход в годишния финансов отчет на Групата. Пренос-премиения резерв е изчислен по метода на точната дата, при който премията е умножена с коефициент на разсрочване, получен като съотношение на броя на дните през който договорът ще бъде в сила през следващия отчетен период към целия срок на договора, изразен в брой дни.

Резерв за неизтекли рискове

Образува се за покриване на рискове за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на съответния застрахователен договор, за да се покрият плащанията и разходите, свързани с тези рискове, които се очаква да превишават образувания пренос-премиен резерв.

Възникнали претенции по застрахователни договори

Претенциите, възникнали от застраховане, включват платените претенции и разходите за обработката им, платими през финансовата година, заедно с изменението в резерва за предстоящи плащания.

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се изчислява въз основа на сумата на всички претенции по събития, възникнали през текущия и предишни периоди, които не са платени към края на периода. Към резерва се включва и сума за претенции по възникнали, но необявени претенции, изчислена като процент от размера на спечелените премии през финансовата година, както и сумата за възобновими претенции.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(u) Застрахователни договори, продължение

Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват комисиони, начислени на посредници, агентски и брокерски комисиони.

(v) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и са приети от ЕС, но не са в сила

- МСФО 9 Финансови инструменти (издаден на 24 юли 2014 г.), в сила от 1 януари 2018 г.

Окончателната версия на МСФО 9 Финансови инструменти обединява фазите от проекта на СМСС за замяна на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване по отношение на класификация и оценка, обезценка и отчитане на хеджирането. Тази окончателна версия на МСФО 9 добавя новия модел на очакваната загуба при обезценка и променя модела за класификация и оценка на финансовите активи.

Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети предвид от Групата при изготвянето на финансовите отчети:

- МСФО 14 Сметки за разсрочване в сектори, подлежащи на ценова регулация (издаден на 30 януари 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г. Приемането от ЕС отложено.
- МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (издаден на 28 май 2014 г.), включително изменения на МСФО 15: Дата на влизане в сила на МСФО 15 (издадени на 11 септември 2015 г.), в сила от 1 януари 2018 г.
- МСФО 16 Лизинг (издаден на 13 януари 2016 г.), в сила от 1 януари 2019 г.
- Изменения към МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни дружества: Прилагане на изключението за консолидация (издадени на 18 декември 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.
- Изменения към МСФО 10 и МСС 28: Продажба или вноски на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (издадени на 11 септември 2014 г.), датата на влизане в сила е отложена за неопределено време.
- Изменения към МСС 12: Признаване на отсрочен данъчен актив за непризнати загуби (издаден на 19 януари 2016 г.), в сила от 1 януари 2017 г.
- Изменения на МСС 7: Инициатива за оповестяване (издадени на 29 януари 2016 г.), в сила от 1 януари 2017 г.
- Разяснения към МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (издадени на 12 април 2016 г.) в сила от 1 януари 2018 г.
- Изменение в МСФО 2: Класификация и оценяване на транзакция по плащания на базата на акции (издадени на 20 юни 2016 г.); в сила от 1 януари 2018 г.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска

А. Търговски операции

Групата поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Групата са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Групата поддържа пакет от инструменти на паричния пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Групата да предоставя на своите клиенти продукти от паричния пазар на конкурентни цени.

Групата управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

(i) *Кредитен риск*

Рискът от неизпълнение е рискът контрагентите по финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения. Рискът от неизпълнение се следи постоянно съгласно вътрешните процедури по управление на риска и се контролира посредством минимални прагове за кредитното качество на контрагента и определяне на лимити на размера на експозицията. Експозициите, произтичащи от търговски операции са обект на лимити спрямо общия размер на експозициите и се одобряват от оправомощеното лице или орган, както е определено в процедурите по управление на кредитния риск.

Сетълмент рискът е рискът от загуба, породен когато контрагентът не успее да достави стойност (пари, ценни книжа или други активи) съгласно договорените условия. Когато търгуването не се разплаща посредством клирингов агент, сетълмент рискът се ограничава чрез едновременно извършване на плащането и доставката.

(ii) *Пазарен риск*

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните цени. Банката поема пазарен риск когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност, измерена посредством стойност под риск (Value at Risk), дюрация или други измерители, подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на Банката, са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (риск за цени на акции).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството при покупка или продажба на инструменти.

Количествено измерване на лихвения риск се извършва чрез прилагания VaR (Value at Risk) анализ. Методът VaR оценява максималната загуба, която може да настъпи при определен хоризонт и нормални пазарни условия, дължаща се на неблагоприятни изменения на пазарните лихви, ако позициите останат непроменени за определен период. Стойността под риск се изчислява като се използва едnodневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Банката. В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазонът на лихвения VaR за портфейла от дългови финансови инструменти на Банката, оценявани по справедлива стойност, за 2016 година:

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

A. Търговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

	31 декември	2016 г.			31 декември
в хил. лв.	2016 г.	средно	минимално	максимално	2015 г.
VaR	1,481	2,470	1,253	5,862	2,437

B. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Групата е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който е възприела за управлението им.

(i) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, подчинени дългови инструменти, както и акционерен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Групата се стреми да поддържа баланс при срочността на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Групата извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залегнали в цялостната ѝ стратегия.

След паническото теглене на депозити през м. юни 2014 г., на 29 юни 2014 г. българската държава предостави на Банката ликвидна подкрепа в размер на 1.2 млрд. лева при 2.2% лихва като част от схема „Ликвидна подкрепа на българските банки - България” с № SA 38994 (2014/N), одобрена от Европейската комисия. Поради ограничения в държавния бюджет, този депозит беше с кратък срок, падежиращ на 28 ноември 2014 г. Банката върна 300 млн. лв. от предоставената сума на падежа, а България кандидатства за удължаване на срока на останалите 900 млн. лева за 18 месеца, считано от тази дата.

Европейската комисия установи, че ликвидната подкрепа, предоставена на Банката до 28 май 2016 г., отговаря на изискванията за държавна помощ на банките, както и на по-строгите изисквания на Съобщението за банките от 2013 г.

На 12 ноември 2014 г. „Първа инвестиционна банка” АД предостави на Европейската комисия план за възстановяване на ликвидността. Банката се ангажира да погаси ликвидната подкрепа на предварително заложените в плана дати. „Първа инвестиционна банка” АД пое ангажименти за укрепване на ликвидността, усъвършенстване на структурата на корпоративно управление и политиките за управление на риска. С цел ограничаване на всякакви изкривявания на конкуренцията, предизвикани от помощта, Банката също така се ангажира с няколко ограничения за периода на ползването на подкрепата, в това число да не изплаща дивиденди, да не прилага агресивни търговски практики и да не извършва придобивания. Независим надзорник наблюдава прилагането на плана и предоставя редовни отчети на Европейската комисия.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) *Ликвиден риск, продължение*

Към 31.12.2016 г. поетите ангажименти от Банката по плана за възстановяване на ликвидността са изпълнени.

Отчитайки предизвикателствата на външната среда и по-конкретно ликвидния натиск от края на юни 2014 г., Банката предприе повишени мерки за наблюдение на паричните потоци и ранно диагностициране на индикатори за повишаване на ликвидния риск.

В изпълнение на изискванията на Закона за кредитните институции, Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките и Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Първа инвестиционна банка АД изготви план за възстановяване при възникване на финансови затруднения. В него са заложени количествени и качествени сигнали за ранно предупреждение, както и индикатори за възстановяване като например капиталови индикатори, индикатори за ликвидност, индикатори за доходност, пазарно-ориентирани индикатори, при настъпването на които се задействат мерки за възстановяване. Ликвидните индикатори включват съотношение на ликвидно покритие (LCR); нетен отлив от финансиране; съотношение на ликвидни активи към депозити от нефинансови клиенти, съотношение на нетно стабилно финансиране (NSFR). Обособени са също така и различни стрес сценарии относно идиосинкратичен шок, системен шок и комбиниран шок. При възникване на ликвиден натиск са изградени системи за бързо и адекватно реагиране, които включват привличане на допълнителни средства от местния и чуждестранните пазари чрез емитиране на подходящи финансови инструменти в зависимост от конкретния случай, както и реализиране на неликвидни активи, при ясно разпределени нива на вземане на решения.

С цел редуциране на ликвидния риск са заложени и превантивни мерки, насочени към повишаване на матуритета в привлечените средства от клиенти, стимулиране на дългосрочните взаимоотношения банка клиент и повишаване на клиентската удовлетвореност. С цел адекватно управление на ликвидния риск Банката осъществява мониторинг на паричните потоци на дневна основа.

Органът за управление на ликвидността е Съветът по управление на активите, пасивите и ликвидността. Един от основните коефициенти, използвани от Банката за управление на ликвидния риск, е съотношението на ликвидни активи към общия размер на привлечените средства.

	31 декември 2016 г.	31 декември 2015 г.
Коефициент на ликвидни активи	28.12%	25.37%

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата по балансова стойност, представени по матуритетна структура според договорния срок до падеж.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение
Матуритетна структура към 31 декември 2016 г.

<i>в хил. лв.</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,639,888	-	-	-	-	1,639,888
Финансови активи за търгуване	9,562	-	-	-	-	9,562
Инвестиции на разположение за продажба	519,132	8,957	16,631	60,655	14,461	619,836
Финансови активи държани до падеж	743	222,501	1,466	37,727	-	262,437
Вземания от банки и финансови институции	49,172	2,319	372	-	-	51,863
Вземания от клиенти	420,733	207,308	1,108,093	3,308,716	-	5,044,850
Други финансови активи	1,831	14	(27)	-	-	1,818
Общо финансови активи	2,641,061	441,099	1,126,535	3,407,098	14,461	7,630,254
Пасиви						
Задължения към банки	3,348	-	-	-	-	3,348
Задължения към други клиенти	2,690,514	859,336	3,158,894	1,203,167	-	7,911,911
Други привлечени средства	39	1,230	6,175	62,923	-	70,367
Хибриден дълг	-	-	-	-	208,740	208,740
Общо финансови пасиви	2,693,901	860,566	3,165,069	1,266,090	208,740	8,194,366
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(52,840)	(419,467)	(2,038,534)	2,141,008	(194,279)	(564,112)

В таблицата инвестициите на разположение за продажба са представени главно с матуритет до 1 месец, тъй като отразяват намерението на ръководството да ги реализира в краткосрочен план.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение
- В. Нетърговски операции, продължение
- (i) *Ликвиден риск, продължение*

Матуритетна структура към 31 декември 2015 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,522,374	-	-	-	-	1,522,374
Финансови активи за търгуване	10,886	-	-	-	-	10,886
Инвестиции на разположение за продажба	503,128	4,890	9,874	60,235	6,288	584,415
Финансови активи държани до падеж	2,967	39,402	5,825	36,050	-	84,244
Вземания от банки и финансови институции	82,688	-	18,711	8,056	-	109,455
Вземания от клиенти	576,128	222,730	1,089,740	3,332,762	-	5,221,360
Други финансови активи	3,283	40	74	(40)	-	3,357
Общо финансови активи	2,701,454	267,062	1,124,224	3,437,063	6,288	7,536,091
Пасиви						
Задължения към банки	4,708	-	-	-	-	4,708
Задължения към други клиенти	2,238,980	773,711	2,807,751	1,383,527	-	7,203,969
Депозит на Министерство на финансите	-	-	450,922	-	-	450,922
Други привлечени средства	28,959	1,653	7,665	97,449	-	135,726
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	44,663	44,663
Хибриден дълг	-	-	-	-	202,044	202,044
Общо финансови пасиви	2,272,647	775,364	3,266,338	1,480,976	246,707	8,042,032
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	428,807	(508,302)	(2,142,114)	1,956,087	(240,419)	(505,941)

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2016 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	1,639,888	-	-	-	1,639,888
Финансови активи за търгуване	9,562	-	-	-	9,562
Инвестиции на разположение за продажба	519,136	9,034	17,167	81,369	626,706
Финансови активи държани до падеж	744	222,654	1,488	44,641	269,527
Вземания от банки и финансови институции	49,172	2,319	372	-	51,863
Вземания от клиенти	491,582	244,557	1,350,432	4,420,400	6,506,971
Общо финансови активи	2,710,084	478,564	1,369,459	4,546,410	9,104,517
Финансови пасиви					
Задължения към банки	3,348	-	-	-	3,348
Задължения към други клиенти	2,690,947	861,026	3,182,118	1,231,489	7,965,580
Други привлечени средства	39	1,231	6,214	65,924	73,408
Хибриден дълг	-	-	22,883	241,349	264,232
Общо финансови пасиви	2,694,334	862,257	3,211,215	1,538,762	8,306,568
Деривати държани за управление на риска					
За търгуване изходящ поток	146,610	1,956	1,369	-	149,935
За търгуване входящ поток	148,441	1,970	1,342	-	151,753
Паричен поток от деривати, нетно	1,831	14	(27)	-	1,818

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2015 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	1,522,374	-	-	-	1,522,374
Финансови активи за търгуване	10,886	-	-	-	10,886
Инвестиции на разположение за продажба	578,127	-	-	6,288	584,415
Финансови активи държани до падеж	2,972	39,451	6,033	43,600	92,056
Вземания от банки и финансови институции	82,688	-	18,711	8,056	109,455
Вземания от клиенти	659,253	257,461	1,305,777	4,417,357	6,639,848
Общо финансови активи	2,856,300	296,912	1,330,521	4,475,301	8,959,034
Финансови пасиви					
Задължения към банки	4,708	-	-	-	4,708
Задължения към други клиенти	2,239,644	776,138	2,840,667	1,435,458	7,291,907
Депозит на Министерство на	-	-	454,041	-	454,041
Други привлечени средства	28,964	1,655	7,702	102,039	140,360
Дългово капиталов инструмент	-	-	45,927	-	45,927
Хибриден дълг	-	-	12,908	264,233	277,141
Общо финансови пасиви	2,273,316	777,793	3,361,245	1,801,730	8,214,084
Деривати държани за управление на риска					
За търгуване изходящ поток	3,041	1,956	9,877	978	15,852
За търгуване входящ поток	6,324	1,996	9,951	938	19,209
Паричен поток от деривати, нетно	3,283	40	74	(40)	3,357

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни като размер и да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на дребно имат оригинален договорен срок средно 25 години, но очакваният среден ефективен срок е 14 години, тъй като някои клиенти се възползват от опциите за предварително погасяване.

Като част от управлението на ликвидния риск Банката поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури ликвидност:

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

Ликвидни активи

	2016	2015
<i>в хил. лв.</i>		
Средства в централни банки	1,157,101	849,402
Парични средства и разплащателни сметки в други банки	492,610	754,351
Необременени дългови книжа	647,230	427,874
Злато	7,104	8,496
Общо ликвидни активи	2,304,045	2,040,123

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Ежедневно се извършва анализ на значимите по размер привлечени средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Към 31 декември 2016 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи необезпечени небанкови депозанта представляват 5.88% от общата сума задължения към други клиенти (31 декември 2015 г.: 3.65%).

(ii) Пазарен риск

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банката е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Банката изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Банката, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите, включени в банковия портфейл.

Ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Банката вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2016 г. е +18.5/-17.5 млн. лв.

Лихвеният риск, на който е изложен нетният лихвен доход на Банката в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2016 г., е -1.3/-1.6 млн. лв. Сходният ефект върху нетния лихвен доход при двата противоположни сценария е резултат от различното абсорбиране на лихвен шок за отделните активи и пасиви, което на свой ред е обусловено от наличието на естествени граници по отношение стойностите на лихвените проценти за някои от тях. Една част от тези естествени граници са нормативно и договорно заложи, а друга са вътрешно-приети допускания.

Бележки към консолидираните финансови отчети
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

	Печалба или загуба		Капитал	
	100 бр увеличение	100 бр намаление	100 бр увеличение	100 бр намаление
Ефект в милиони лева				
31 декември 2016				
Към 31 декември	-1.3	-1.6	18.5	-17.5
Средна за периода	0.9	-3.7	18.2	-17.3
Максимална за периода	1.9	-1.6	19.8	-14.5
Минимална за периода	-1.3	-4.8	15.4	-18.9
31 декември 2015				
Към 31 декември	-7.5	7.8	-24.7	30
Средна за периода	1.9	-1.5	-8.6	22
Максимална за периода	22.2	-4.5	11.4	62
Минимална за периода	-13.4	-22.2	-24.7	1.3

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2016 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	554,016	323,219	230,797	-	-	-
Финансови активи за търгуване	5,671	-	5,671	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	605,375	26,304	492,828	8,957	16,631	60,655
Финансови активи държани до падеж	262,437	-	743	222,501	1,466	37,727
Вземания от банки и финансови институции	14,792	-	14,792	-	-	-
Вземания от клиенти	4,624,365	3,534,353	15,935	40,371	219,578	814,128
Общо лихвоносни активи	6,066,656	3,883,876	760,766	271,829	237,675	912,510
Пасиви						
Задължения към банки						
Задължения към други клиенти	3,348	2,790	558	-	-	-
Други привлечени средства	7,882,825	1,677,261	984,167	859,336	3,158,894	1,203,167
Хибриден дълг	70,367	21,601	17	1,230	1,280	46,239
Общо лихвоносни пасиви	208,740	-	-	-	-	208,740
	8,165,280	1,701,652	984,742	860,566	3,160,174	1,458,146

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2015 г.

в хил. лв.	Инструменти с фиксиран лихвен процент					
	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	534,480	463,861	70,619	-	-	-
Финансови активи за търгуване	7,767	-	-	-	-	7,767
Инвестиции на разположение за продажба	578,124	33,635	4,644	18,080	26,560	495,205
Финансови активи държани до падеж	84,244	-	38,751	3,618	5,825	36,050
Вземания от банки и финансови институции	83,433	-	73,611	-	9,822	-
Вземания от клиенти	4,955,324	3,832,070	96,189	81,728	185,623	759,714
Общо лихвоносни активи	6,243,372	4,329,566	283,814	103,426	227,830	1,298,736
Пасиви						
Задължения към банки	4,708	1,889	2,819	-	-	-
Задължения към други клиенти	7,194,894	1,289,322	940,472	773,711	2,807,862	1,383,527
Депозит на Министерство на финансите	450,922	-	-	-	450,922	-
Други привлечени средства	135,726	26,257	28,856	1,532	2,517	76,564
Дългово капиталов инструмент	44,663	-	-	-	-	44,663
Хибриден дълг	202,044	-	-	-	-	202,044
Общо лихвоносни пасиви	8,032,957	1,317,468	972,147	775,243	3,261,301	1,706,798

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на паричен съвет (валутен борд) в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Групата изготвя счетоводните си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Групата пораждаят нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани във валутата на представяне на Групата. Тези експозиции са представени по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Парични активи		
Евро	4,155,163	4,485,517
Щатски долари	780,619	534,278
Други валути	246,276	222,071
Злато	7,104	8,496
Парични пасиви		
Евро	3,265,429	3,163,496
Щатски долари	780,348	528,354
Други валути	234,806	212,688
Злато	3,591	6,517
Нетна валутна позиция		
Евро	889,734	1,322,021
Щатски долари	271	5,924
Други валути	11,470	9,383
Злато	3,513	1,979

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Групата управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(iii) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Групата като не успее да изплати свое задължение. Групата е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато действа като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажименти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу дава информация за максималната експозиция към кредитен риск:

в хил. лв.

	Кредити и вземания от други клиенти		Кредити и вземания от банки, включително от централни банки		Инвестиции в ценни книги и финансови активи държани за търговия		Задбалансови ангажименти	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Балансова стойност	5,044,850	5,221,360	1,526,912	1,467,942	873,483	670,139	-	-
Условни ангажименти	-	-	-	-	-	-	720,381	874,562

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

31 декември 2016 г.

в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани		
Групово обезценени	4,442,689	4,431,472
Необслужвани		
Групово обезценени	424,778	216,323
Индивидуално обезценени	1,011,722	397,055
Общо	5,879,189	5,044,850

31 декември 2015 г.

в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани		
Групово обезценени	4,533,507	4,517,064
Необслужвани		
Групово обезценени	377,608	188,420
Индивидуално обезценени	1,043,740	515,876
Общо	5,954,855	5,221,360

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Класификацията на експозициите по рискови класове отразява преценката на ръководството за възстановимата стойност на кредитите.

Към 31 декември 2016 г. брутната сума на просрочените вземания от клиенти, измерени като експозиции с просрочие над 90 дни, е 1,029,246 хил. лв. (2015: 881,041 хил. лв.).

В допълнение, Групата е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажименти (виж бележка 33).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха се отразили по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват и в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите, авансите и условните задължения.

Концентрацията на кредитен риск по отрасли на икономиката във вземания от клиенти е представена в таблицата по-долу:

в хил. лв.	2016	2015
Търговия	1,186,684	1,102,617
Производство	987,724	1,145,360
Услуги	558,738	467,974
Финанси	113,932	135,235
Транспорт	352,858	361,759
Комуникации	115,489	94,254
Строителство	186,541	238,275
Селско стопанство	189,228	128,393
Туризм	195,539	215,520
Инфраструктура	466,536	481,471
Частни лица	1,455,420	1,496,179
Други	70,500	87,818
Обезценка	(834,339)	(733,495)
Общо	5,044,850	5,221,360

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на отчета за финансовото състояние, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Групата е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически отрасъл - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2016 г. с обща експозиция по отчетна стойност възлизаща съответно на 211,037 хил. лв. (2015: 204,787 хил. лв.) - черна и цветна металургия, 60,609 хил. лв. (2015: 60,611 хил. лв.) - минно дело и 115,099 хил. лв. (2015: 111,590 хил. лв.) - енергетика.

Групата е предоставила кредити и издала условни ангажименти на 6 отделни клиенти или групи (2015: 4), към които експозицията превишава 10% от собствения капитал на Групата. Общата сума на тези експозиции след регулаторните приспадания е 550,405 хил. лв., която представлява 58.87% от собствения капитал (2015: 597,879 хил. лв., представлявали 63.88% от собствения капитал), от които 517,447 хил. лв. (2015: 527,068 хил. лв.) са кредити и 32,958 хил. лв. (2015: 70,811 хил. лв.) са гаранции, акредитиви и други условни задължения.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Най-голямата кредитна експозиция на Групата предоставена на група свързани клиенти е в размер на 225,459 хил. лв. (2015: 173,334 хил. лв.), която представлява 24.12 % от собствения капитал на Групата (2015: 18.52%).

Кредитите предоставени от клона в Кипър възлизат на 12,508 хил. лв. (амортизирана стойност преди обезценка) (2015: 60,349 хил. лв.), а в Албания на 110,473 хил. лв. (2015: 96,522 хил. лв.).

Политиката на Групата изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви също са обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажимент. Размерът на получените обезпечения по издадени гаранции и акредитиви възлиза на 100%.

Видове обезпечения, държани срещу различни видове активи:

Тип кредитна експозиция	Основен вид на обезпечение	Съотношение на покритие на експозициите с обезпечение	
		2016	2015
Споразумения по репо - сделки	Търгуеми ценни книжа	100%	100%
Кредити и вземания от банки	Няма	-	-
Жилищно кредитиране	Жилищни или нежилищни имоти	326%	304%
Потребителско кредитиране	Ипотека, поръчителство, парични и други обезпечения	74%	66%
Кредитни карти	Няма	-	-
Кредитиране на предприятия	Ипотека, залог на цяло предприятие, залог на ДМА, залог на стоки в оборот, залог на други КМА, гаранционни схеми, парични, финансови и други обезпечения	382%	391%

3. Управление на риска, продължение

Бележки към консолидираните финансови отчети

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредитите, предоставени от Групата на клиенти според вида на обезпеченията до размера на обезпеченията с изключение на сумата на кредитните карти 254,867 хил. лв. (31 Декември 2015 : 262,435 хил. лв):

в хил. лв.	2016	2015
Ипотека	1,520,658	1,632,673
Залог на вземания	1,180,833	1,002,745
Залог на търговски предприятия	25,521	64,417
Ценни книжа	217,843	229,634
Банкови гаранции	-	667
Поръчителства и други гаранции	1,810,284	1,813,063
Залог на стоки	39,169	33,580
Залог на машини и съоръжения	116,530	107,595
Залог на парични средства	46,905	75,207
Залог на дружествени дялове във фирми	1	944
Залог на злато	-	18
Други обезпечения	12,790	13,071
Необезпечени	653,788	718,806
Общо	5,624,322	5,692,420

Други обезпечения включват застрахователни полици до размера на застрахователното покритие, бъдещи постъпления по сметки, превод на трудово възнаграждение и други.

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

в хил. лв.	2016	2015
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	139,669	160,978
Над 50% до 70%	156,351	184,496
Над 70% до 90%	180,632	180,856
Над 90% до 100%	23,195	24,893
Повече от 100%	70,696	63,894
Общо	570,543	615,117

3. Управление на риска, продължение

Бележки към консолидираните финансови отчети

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Кредити към предприятия

Индивидуално значимите кредити към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и Групата изисква такова да бъде предоставено от клиентите си търговци. Групата приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, Групата изисква допълването му в определен срок.

Към 31 декември 2016 г. балансовата стойност на необслужваните кредити към предприятия е в размер на 514,049 хил. лева (2015: 604,566 хил. лева) и стойността на обезпеченията по тези кредити и заеми е в размер на 514,419 хил. лева (2015: 597,869 хил. лева).

Групата следи постоянно риска от неизпълнение по вече предоставените кредити, като при наличие на данни за потенциални или реално възникнали проблеми Групата изготвя план за действие и предприема мерки за справяне с възможните нежелани последици, включително реструктуриране на дълга.

За целите на оповестяването в тези финансови отчети „предоговорени кредити“ се дефинират като кредити, които са предоговорени в резултат на промяна на лихвени условия, погасителни планове, по искане на клиента и други.

Предоговорени кредити

в хил.лв.

Вид на предоговарянето	2016		2015	
	амортизирана стойност	обезценка	амортизирана стойност	обезценка
Кредитиране на физически лица	416,201	39,528	434,043	35,315
Промяна на срока на погасяване	148,327	12,838	175,573	7,926
Промяна на размера на пог.внески	9,278	1,381	12,004	1,820
Промяна на размера на лихвата	92,194	3,064	81,336	4,385
По искане на кредитополучателя	64,557	2,351	62,058	2,560
Други причини	101,845	19,894	103,072	18,624
Кредитиране на корпоративни клиенти	3,085,871	426,733	3,029,620	358,778
Промяна на срока на погасяване	420,895	18,426	267,161	13,000
Промяна на размера на пог.внески	277,189	105,265	504,383	116,057
Промяна на размера на лихвата	434,067	8,434	219,176	22,985
По искане на кредитополучателя	1,800,331	275,699	1,851,013	163,298
Други причини	153,389	18,909	187,887	43,438
Общо:	3,502,072	466,261	3,463,663	394,093

3. Управление на риска, продължение

Бележки към консолидираните финансови отчети

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Структура и организация на функциите по управление на кредитния риск

Управлението на кредитния риск като цялостен процес се осъществява под ръководството на Управителния съвет на Банката. Надзорният съвет упражнява контрол върху дейностите на Управителния съвет по управление на кредитния риск пряко и/или чрез Комитета за риска, който подпомага Надзорния съвет при осъществяването на широкоспектърен надзор върху функцията по управление на риска в Банката, включително относно формирането на рискови експозиции.

За подпомагане дейността на Управителния съвет по управление на кредитния риск в Банката функционират колективни органи – Кредитен съвет и Комитет по реструктуриране. Кредитният съвет подпомага управлението на поемания кредитен риск, като се произнася по кредитни сделки съобразно предоставените му нива на компетентност. Комитетът по реструктуриране е специализиран орган за наблюдение на кредитните експозиции с индикатори за влошаване. Освен колективните органи в Банката функционират и специализирани независими звена – дирекция „Анализ и контрол на риска“ и дирекция „Управление на кредитния риск, мониторинг и провизиране“, които изпълняват функции по идентифициране, измерване и управление на кредитния риск, в т.ч. извършването на втори контрол по рискови експозиции. Реализацията, координацията и текущият контрол върху кредитната дейност се организира от дирекции „Корпоративно банкиране“, „Кредитиране на малки и средни предприятия“, „Банкиране на дребно“ и „Кредитна администрация“, а управлението на проблемните активи – от дирекция „Проблемни активи“.

(iv) Експозиция към държавен дълг

Групата внимателно управлява кредитния риск свързан с държавен дълг и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е много добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни. Групата не е признала обезценка по отношение на експозициите осчетоводени по амортизирана стойност към 31 декември 2016 г. и 31 декември 2015 г., както и по отношение на тези класифицирани като държани за продажба.

в хил. лв.
31 декември
2016 г.

Портфейл	България	Албания	Словакия	Латвия	Литва	САЩ	ЕФФС*	Австрия	Белгия
Финансови активи за търгуване	4,302	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	398,551	74,868	2,021	69	21,831	55,590	3,891	1,484	2,768
Финансови активи държани до падеж	-	18,974				222,501	-	-	-
Общо	402,853	93,842	2,021	69	21,831	278,091	3,891	1,484	2,768

*Европейски фонд за финансова стабилност

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iv) Експозиция към държавен дълг, продължение
в хил. лв.
31 декември 2015 г.

Портфейл	България	Албания	Словакия	Латвия	Литва	САЩ	ЕФФС
Финансови активи за търгуване	6,354	-	-	-	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	420,333	60,093	2,024	68	21,481	-	16,553
Финансови активи държани до падеж	-	27,890	-	-	-	35,784	-
Общо	426,687	87,983	2,024	68	21,481	35,784	16,553

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2016 г.
в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	8,681	4,817	40,910	176,706	171,739	402,853
Албания	744	-	1,466	55,538	36,094	93,842
Словакия	-	-	-	-	2,021	2,021
Латвия	-	-	-	-	69	69
Литва	-	-	-	-	21,831	21,831
САЩ	-	278,091	-	-	-	278,091
ЕФФС	-	-	-	-	3,891	3,891
Австрия	-	-	-	-	1,484	1,484
Белгия	-	-	-	-	2,768	2,768
Общо	9,425	282,908	42,376	232,244	239,897	806,850

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2015 г.
в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	2,999	13,190	16,686	192,694	201,118	426,687
Албания	4,613	8,508	15,700	30,533	28,629	87,983
Словакия	-	-	-	-	2,024	2,024
Латвия	-	-	-	68	-	68
Литва	-	-	-	-	21,481	21,481
САЩ	-	35,784	-	-	-	35,784
ЕФФС	-	-	-	-	16,553	16,553
Общо	7,612	57,482	32,386	223,295	269,805	590,580

Бележки към консолидираните финансови отчети**3. Управление на риска, продължение****С. Капиталова адекватност**

От 1 януари 2014 г. в сила са разпоредбите на пакет CRD IV, които чрез Регламент 575 от 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и Директива 2013/36/ЕС относно достъпа до осъществяването на дейност на кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници транспонират в европейското законодателство разпоредбите на новите стандарти за банков капитал – Базел III.

Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Групата се състои от следните елементи:

Базов собствен капитал от първи ред

- а) издадени и изплатени капиталови инструменти (обикновени акции);
- б) премийни резерви от емисии на обикновени акции;
- в) неразпределена одитирана печалба;
- г) натрупан друг всеобхватен доход, включително преоценъчни резерви;
- д) други резерви;
- е) малцинствени участия.

Приспаданията от елементите на базовия собствен капитал от първи ред включват нематериалните активи.

Допълнителен капитал от първи ред

Инструментите на допълнителния капитал от първи ред включват хибриден дълг (виж бележка 30). Намаленията на елементите на капитала от първи ред включват регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Капитал от втори ред

Капиталът от втори ред се състои от дългово капиталов инструмент (виж бележка 29) и регулаторни корекции свързани с преоценъчния резерв на недвижимите имоти.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение
в хил. лв
Собствен капитал

	2016	2015
Изплатени капиталови инструменти	110,000	110,000
(-) Непряко дялово участие в инструменти на базовия собствен капитал от първи ред	(93)	(60)
Премийни резерви	97,000	97,000
Други резерви	523,627	505,411
Малцинствено участие	2,355	2,355
Натрупан друг всеобхватен доход	25,043	17,237
Намаления на базовия собствен капитал от първи ред:		
(-) Нематериални активи	(10,186)	(11,878)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(5,944)	(3,215)
Базов собствен капитал от първи ред	741,802	716,850
Инструменти, приемливи като допълнителен капитал от първи ред		
Хибриден дълг	195,583	195,583
Намаления на капитала от първи ред:		
Преходни корекции на допълнителния капитал от първи ред	(4,290)	(8,006)
Капитал от първи ред	933,095	904,427
Капитал от втори ред		
Дългово капиталов инструмент	-	28,751
Преходни корекции на капитала от втори ред	1,800	2,700
Собствен капитал	934,895	935,878

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност, продължение

Групата изчислява следните съотношения:

- а) съотношението на базовия собствен капитал от първи ред е базовият собствен капитал от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- б) съотношението на капитала от първи ред е капиталът от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- в) съотношението на обща капиталова адекватност е собственият капитал на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция.

Общата рискова експозиция се изчислява като сбор от рисковопретеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск.

Групата изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизирания подход. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Задбалансовите ангажменти се вземат предвид чрез прилагане на конверсионни фактори, които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Групата изчислява и капиталови изисквания за пазарен риск на валутните и стоковите инструменти в търговския и банковия портфейл.

Групата изчислява капиталови изисквания за операционен риск чрез използване на подхода на базисния индикатор. Капиталовото изискване е равно на средния годишен брутен доход през последните три години, умножен по фиксиран процент (15%). Съответните рисково-претеглени активи се изчисляват чрез по-нататъшно умножение по 12.5.

Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 13.5%, на адекватността на капитала от първи ред – по-малко от 11.5%, а съотношението на базовия собствен капитал от първи ред - по-малко от 10% (с включени капиталов буфер за системен риск в размер на 3% и предпазен капиталов буфер от 2.5%).

През периода Групата спазва регулаторните капиталови изисквания.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

в ХИЛ. ЛВ.	Балансова стойност/условна стойност		Рисковопретеглени активи	
	2016	2015	2016	2015
Рисковопретеглени активи за кредитен риск				
Балансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	1,969,445	1,543,573	118,073	109,568
Многостранни банки за развитие	483	602	-	-
Институции	440,647	698,022	144,343	174,538
Предприятия	2,199,095	2,470,926	2,006,837	2,378,218
Експозиции на дребно	941,373	849,405	546,229	513,192
Обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти	1,290,834	1,171,945	542,107	482,944
Експозиции в неизпълнение	613,366	681,173	668,291	733,573
Предприятия за колективно инвестиране	2,547	2,214	2,547	2,214
Капиталови инструменти	15,718	7,142	16,469	7,893
Други позиции	1,591,486	1,433,024	1,426,649	1,261,718
Общо	9,064,994	8,858,026	5,471,545	5,663,858
Задбалансови позиции				
Класове експозиции				
Институции	-	-	96	487
Предприятия	293,479	509,198	109,485	160,074
Експозиции на дребно	395,495	332,634	5,710	1,315
Обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти	31,407	32,730	5,592	6,796
Други позиции	-	-	2	6
Общо	720,381	874,562	120,885	168,678
Деривати				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	587	-	-	-
Институции	1,444	20	289	4
Предприятия	72	411	72	411
Други позиции	1,831	3,324	1,831	3,324
Общо	3,934	3,755	2,192	3,739
Общо рисковопретеглени активи за кредитен риск			5,594,622	5,836,275
Рисковопретеглени активи за пазарен риск			5,625	6,300
Рисковопретеглени активи за операционен риск			578,388	513,413
Общо рисковопретеглени активи			6,178,635	6,355,988
Отношения на капиталова адекватност				
	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2016	2015	2016	2015
Базов собствен капитал от първи ред	741,802	716,850	12.01%	11.28%
Капитал от първи ред	933,095	904,427	15.10%	14.23%
Собствен капитал	934,895	935,878	15.13%	14.72%

Бележки към консолидираните финансови отчети

4. Информация по сегменти

Информацията по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Групата. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Отчитането и оценяването на активите и пасивите, приходите и разходите по сегменти е основано на счетоводната политика, описана в приложението за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Групата извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър и Албания.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят след междугрупови елиминации на база местоположението на банковото подразделение, което ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят след междугрупови елиминации въз основа на географското им местоположение.

в хил. лв.	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Приходи от лихви	424,769	451,427	16,456	33,599	441,225	485,026
Разходи за лихви	(118,493)	(217,251)	(3,553)	(4,229)	(122,046)	(221,480)
Нетен лихвен доход	306,276	234,176	12,903	29,370	319,179	263,546
Приходи от такси и комисиони	106,982	99,057	4,070	3,693	111,052	102,750
Разходи за такси и комисиони	(19,048)	(18,044)	(518)	(489)	(19,566)	(18,533)
Нетен доход от такси и комисиони	87,934	81,013	3,552	3,204	91,486	84,217
Нетни приходи от търговски операции	13,583	11,237	354	(220)	13,937	11,017
Административни разходи	(185,299)	(173,492)	(7,008)	(7,335)	(192,307)	(180,827)
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Активи	8,807,868	8,584,956	281,987	300,408	9,089,855	8,885,364
Пасиви	7,888,777	7,891,349	344,242	244,169	8,233,019	8,135,518

Бележки към консолидираните финансови отчети

4. Информация по сегменти, продължение

В следващата таблица е представено разпределението на активи и пасиви, приходи и разходи по бизнес сегменти към и за годината, завършваща на 31 декември 2016 г.:

в хил. лв.

Бизнес	Активи	Пасиви	Приходи от лихви	Разходи за лихви	Нетен доход от такси и комисиони	Нетни приходи от търговски операции	Други нетни оперативни приходи
Търговско банкиране	3,597,307	1,317,939	274,373	(9,275)	33,380	-	7,473
Банкиране на дребно	1,447,543	6,593,972	148,884	(103,150)	36,056	-	3,850
Картов бизнес	-	-	-	-	17,706	-	-
Трежъри	2,585,404	3,348	17,968	(1,140)	(101)	13,937	28,792
Други	1,459,601	317,760	-	(8,481)	4,445	-	-
Общо	9,089,855	8,233,019	441,225	(122,046)	91,486	13,937	40,115

Бележки към консолидираните финансови отчети

5. Финансови активи и пасиви

Счетоводна класификация и справедливи стойности

Счетоводната политика на Групата, свързана с оценяването по справедлива стойност е представена в Бележка 2(d)(vii).

Групата определя справедливите стойности като използва следната йерархия, която категоризира в три нива входящите данни, вземани в предвид при техниките за оценяване на справедливата стойност:

Ниво 1 - Входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на финансови активи и пасиви на активните пазари за идентични финансови инструменти.

Ниво 2 - Входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни.

Ниво 3 - Входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари са базирани на котиран пазарни цени на борсови или дилърски пазари. За всички останали финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, като използва други техники за оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени, и модели за оценяване на опции и други модели за оценяване. Предположения и входящи данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредит спредове и други премии, използвани при определянето на дисконтовите проценти, цени на дългови и капиталови ценни книжа, валутни курсове и цени на индекси на капиталови инструменти и очаквани колебания и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

Групата използва общопризнати модели за оценка за определяне на справедливата стойност на често използвани и по-опростени финансови инструменти, като лихвен и валутен суап, при които се използват само наблюдаеми пазарни данни и изискват по-малко преценки и приблизителни оценки на ръководството. Наблюдаеми цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване обикновено са налични на пазара за котиран дългови и капиталови инструменти, деривати, които се търгуват на борсата или извънборсови деривати като лихвени суапове. Тази наличност на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване намалява нуждата от преценки и приблизителни оценки на ръководството и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливите стойности. Наличността на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни варира в зависимост от продуктите и пазарите и има склонността да се влияе от промени, предизвикани от специфични събития и общото състояние на финансовите пазари.

Но в случаите, когато Групата оценява портфейл от финансови активи и финансови пасиви на базата на нетната експозиция, тя прилага преценка при определяне на подходящите корекции на ниво портфейл, като например използването на спреда „купува-продава“.

Бележки към консолидираните финансови отчети

5. Финансови активи и пасиви, продължение

Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

При такива корекции се използват наблюдаеми спредове „купува-продава“ за подобни инструменти и се коригират според факторите, специфични за този портфейл.

За по-сложни инструменти, Групата използва собствени модели за оценяване, които обикновено са разработени на базата на общопризнати методи за оценяване. Някои или всички значими входящи данни в тези модели може да не са наблюдаеми на пазара и са получени от пазарни цени или проценти или са приблизителни оценки, базирани на преценки. Пример за инструменти, за които има значими ненаблюдаеми данни включват някои извънборсови деривати и определени заеми и ценни книжа, за които няма активен пазар и запазени участия при секюритизация. Моделите за оценяване които използват значими ненаблюдаеми данни изискват в голяма степен използването на преценки и приблизителни оценки от ръководството при определяне на справедливата стойност. Тези преценки и приблизителни оценки, направени от ръководството обикновено се изискват, за да се избере подходяща техника за оценяване, за определяне на очакваните бъдещи парични потоци от финансовия инструмент, който се оценява, за определяне на вероятността от неизпълнение на задълженията от страна на контрагента и предварителните лащания и за избора на подходящи дисконтови проценти.

Банката има установена система за вътрешен контрол във връзка с оценката на справедливите стойности. Системата включва функцията Управление на риска, независима от дирекция „Трежъри“, която докладва на ръководството и носи главната отговорност за независимата проверка на резултата от търговските и инвестиционни дейности и на всички значими оценки на справедливата стойност на финансовите инструменти. Специфични контроли включват:

- Проверка на наблюдаемите цени;
- Преглед на процеса на одобрение за новите модели и за промени в съществуващите модели се извършва от дирекция Анализ и контрол на риска и одобрява от Управителния съвет на Банката;
- Калибриране на моделите (сравнение с наблюдаеми пазарни сделки);
- Анализ и оценка на значителните дневни отклонения в оценката;
- Преглед на значимите ненаблюдаеми данни, корекции на оценката и значителни промени в справедливите стойности на инструментите от Ниво 3 сравнени с предходния месец от дирекция Анализ и контрол на риска;

Когато се използва информация, предоставена от трети лица, като например от компании за услуги по определяне на цени или цени от посредници, дирекция Анализ и контрол на риска оценява и документира доказателствата, използвани от третите лица в подкрепа на заключението, че такива оценки са в съответствие с МСФО. Това включва:

- Проверка за одобрение на посредниците за определяне на пазарни цени използвани при оценката на съответния вид финансови инструменти;
- Разбиране на начина, по който справедливата стойност е била достигната и степента, до която тя отразява реални пазарни сделки;
- Когато цените за сходни инструменти са използвани за определяне на справедливата стойност, как тези цени са били коригирани, за да отразят характеристиките на инструмента, подлежащ на оценка;
- Когато няколко цени са били установени за един и същ финансов инструмент, до каква степен е била определена справедливо стойността на инструмента, използвайки тези цени.

5. Финансови активи и пасиви, продължение

Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Таблиците по-долу представят анализ на финансови инструменти оценявани по справедлива стойност в края на отчетния период, класифицирани по нива в рамките на йерархията на справедливите стойности, чрез която се категоризира измерването на справедливите стойности. Стойностите се базират на сумите признати в отчета за финансово състояние.

в хил. лв.

31 декември 2016 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи за търгуване	9,562	-	-	9,562
Инвестиции на разположение за продажба	488,317	131,009	-	619,326
Деривати държани за управление на риска	1,795	23	-	1,818
Общо	499,674	131,032	-	630,706

в хил. лв.

31 декември 2015 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи за търгуване	10,886	-	-	10,886
Инвестиции на разположение за продажба	460,459	117,668	-	578,127
Деривати държани за управление на риска	3,258	99	-	3,357
Общо	474,603	117,767	-	592,370

Капиталови инвестиции на стойност 510 хил. лв. към 31 декември 2016 г. и 6,288 хил. лв. към 31 декември 2015 г. са представени в отчета по цена на придобиване, тъй като тяхната справедлива стойност не може да бъде надеждно оценена.

Бележки към консолидираните финансови отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Таблиците по-долу анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчетитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

в хил. лв.

31 декември 2016 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,639,888		1,639,888	1,639,888
Финансови активи държани до падеж	222,501	41,327		263,828	262,437
Вземания от банки и финансови институции	-	51,863		51,863	51,863
Вземания от клиенти	-	613,378	4,442,689	5,056,067	5,044,850
Общо	222,501	2,346,456	4,442,689	7,011,646	6,999,038
Пасиви					
Задължения към банки	-	3,348	-	3,348	3,348
Задължения към други клиенти	-	2,690,515	5,221,451	7,911,966	7,911,911
Други привлечени средства	-	70,343	-	70,343	70,367
Хибриден дълг	-	208,740	-	208,740	208,740
Общо	-	2,972,946	5,221,451	8,194,397	8,194,366

в хил. лв.

31 декември 2015 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,522,374	-	1,522,374	1,522,374
Финансови активи държани до падеж	35,652	49,298	-	84,950	84,244
Вземания от банки и финансови институции	-	109,455	-	109,455	109,455
Вземания от клиенти	-	704,296	4,506,579	5,210,875	5,221,360
Общо	35,652	2,385,423	4,506,579	6,927,654	6,937,433
Пасиви					
Задължения към банки	-	4,708	-	4,708	4,708
Задължения към други клиенти	-	2,238,980	4,964,497	7,203,477	7,203,969
Депозит на Министерство на финансите	-	-	450,602	450,602	450,922
Други привлечени средства	-	135,669	-	135,669	135,726
Дългово капиталов инструмент	-	44,711	-	44,711	44,663
Хибриден дълг	-	201,616	-	201,616	202,044
Общо	-	2,625,684	5,415,099	8,040,783	8,042,032

Бележки към консолидираните финансови отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Където е налична, справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е базирана на наблюдаеми пазарни транзакции. Където наблюдаема пазарна информация не е налична, преценката за справедливата стойност се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за живота на кредита, пазарни лихвени нива, очаквания за предплащане. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение. С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на задълженията към клиенти е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки лихвените нива, които се предлагат към момента за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

6. Нетен лихвен доход
в хил. лв.
Приходи от лихви

Сметки при банки и финансови институции

2016
2015

993

494

Банкиране на дребно

139,464

136,997

Корпоративни клиенти

232,886

279,820

Малки и средни предприятия

41,366

42,806

Микрокредитиране

9,541

7,050

Дългови инструменти

16,975

17,859

441,225
485,026
Разходи за лихви

Депозити от банки

(87)

(3)

Депозити от други клиенти

(112,425)

(203,400)

Други привлечени средства

(588)

(2,534)

Дългово капиталов инструмент

(1,184)

(8,847)

Хибриден дълг

(6,695)

(6,598)

Разходи за лихви по активи

(1,052)

(77)

Лизингови договори и други

(15)

(21)

(122,046)
(221,480)
Нетен лихвен доход
319,179
263,546

За 2016 г. признатият лихвен приход от индивидуално обезценени финансови активи (вземания от клиенти) възлиза на 48,786 хил. лв. (2015 г.: 27,865 хил. лв).

Бележки към консолидираните финансови отчети
7. Нетен доход от такси и комисиони
в хил. лв.

Приходи от такси и комисиони	2016	2015
Акредитиви и гаранции	4,301	6,138
Платежни операции	18,210	14,727
Клиентски сметки	28,064	23,554
Картови услуги	29,544	30,351
Други	30,933	27,980
	111,052	102,750
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(277)	(299)
Платежни системи	(2,077)	(1,842)
Картови услуги	(11,838)	(13,533)
Други	(5,374)	(2,859)
	(19,566)	(18,533)
Нетен доход от такси и комисиони	91,486	84,217

8. Нетни приходи от търговски операции
в хил. лв.

	2016	2015
Нетни приходи/(разходи) от търговски операции от:		
- дългови инструменти	39	157
- капиталови инструменти	777	(59)
- промени във валутните курсове	13,121	10,919
Нетни приходи от търговски операции	13,937	11,017

9. Други нетни оперативни приходи
в хил. лв.

	2016	2015
Други нетни оперативни приходи, възникващи от:		
- дългови инструменти	4,604	3,044
- капиталови инструменти	24,188	-
- доход от управление на цедирани вземания	3,855	50,456
- доход от управление на кредити придобити при бизнес комбинация	7,468	9,285
- други	-	17
Други нетни оперативни приходи	40,115	62,802

Отчетеният оперативен доход от капиталови инструменти за 2016 г. включва печалба от сделката по придобиване на Виза Юрп от Виза Инк. в размер на 24,930 хил. лв

Бележки към консолидираните финансови отчети
10. Административни разходи

	2016	2015
Административните разходи включват:		
- Разходи за персонал	61,034	60,436
- Амортизация	17,553	17,976
- Реклама	14,788	14,266
- Разходи за наеми	33,446	33,527
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна поддръжка	11,511	10,826
- Други разходи за външни услуги	53,975	43,796
Административни разходи	192,307	180,827

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала на Групата към 31 декември 2016 г. е 3,322 човека (31 декември 2015 г.: 3,234).

11. Обезценка

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Увеличение на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	(262,768)	(400,490)
Намаление на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	106,648	71,353
Обезценка, нетно	(156,120)	(329,137)

Разходите за обезценка за 2016 г. и 2015 г. се дължат на допълнителни начисления в резултат на развитие на кредитния риск в период на нестабилна икономическа среда и консервативния подход, прилаган от Банката при признаване на риска от загуби по определени индивидуално оценявани експозиции.

12. Други приходи/(разходи), нетно

	2016	2015
Нетни приходи от сделки и преоценки със злато и благородни метали	(1)	786
Приходи от наеми	6,177	4,198
Приходи от продажба на активи	3,947	3,051
Преценка на инвестиционни имоти	9,213	111,940
(Загуба) от продажба на инвестиционни имоти	(229)	-
Приходи от дивиденди	629	1,338
Нетни спечелени застрахователни премии	2,969	2,951
Разход за фонда за гарантиране на влоговете в банките и фонда за реструктуриране на банките	(36,328)	(41,533)
Настъпили претенции по застрахователни договори	(1,752)	(1,695)
(Разходи)/сторниране на разходи за провизии по съдебни спорове, нетно	5,541	(6,686)
Други приходи, нетно	3,657	34,384
Общо	(6,177)	108,734

Бележки към консолидираните финансови отчети
13. Разходи за данъци

	2016	2015
Текущи данъци	(1,790)	(628)
Отсрочени данъци (виж бележка 23)	(9,512)	(1,873)
Разходи за данъци	(11,302)	(2,501)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Счетоводна печалба преди облагане	110,113	20,352
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2016 г. и 10% за 2015 г.)	11,011	2,035
Ефект от данъчни ставки на чуждестранни дъщерни предприятия и клонове	442	507
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	55	(31)
Други	(206)	(10)
Разходи за данък върху дохода	11,302	2,501
Ефективна данъчна ставка	10.26%	12.29%

14. Доходи на акция

	2016	2015
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (<i>в хил. лв.</i>)	98,708	17,815
Среднопретеглен брой на държаните обикновени акции (<i>в хиляди</i>)	110,000	110,000
Доходи на акция (<i>в лв.</i>)	0.90	0.16

Основните доходи на акция, изчислени съгласно МСС 33, се базират на печалбата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката. През 2016 г., като и през предходната година, не са били издавани конвертируеми или опционни права върху обикновените акции на Банката. Следователно доходите на акция с намалена стойност съвпадат с основните доходи на акция.

15. Парични средства и вземания от централни банки

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Каса		
- в левове	107,233	116,572
- в чуждестранна валута	52,636	47,315
Вземания от централни банки	1,157,101	849,402
Разплащателни сметки и вземания от местни банки	19	17
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	322,899	509,068
Общо	1,639,888	1,522,374

Бележки към консолидираните финансови отчети
16. Финансови активи за търгуване

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Облигации и други ценни книжа издадени от: Българското правителство, оценени с рейтинг BBB-:		
- деноминирани в левове	4,195	4,208
- деноминирани в чуждестранна валута	107	2,146
Чуждестранни банки, оценени с рейтинг BB	1,369	1,414
Други издатели - капиталови инструменти (нерейтинговани)	3,891	3,118
Общо	9,562	10,886

17. Инвестиции на разположение за продажба

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Облигации и други ценни книжа издадени от: Българското правителство		
- деноминирани в левове	225,709	233,817
- деноминирани в чуждестранна валута	172,842	186,516
Чужди правителства		
- съкровищни бонове	100,334	33,219
- съкровищни облигации	62,188	67,000
Чуждестранни банки	44,302	57,575
Други издатели - капиталови инструменти	14,461	6,288
Общо	619,836	584,415

18. Финансови активи, държани до падеж

Ценните книжа, държани до падеж, представляват дългови инвестиции, които Групата има намерението и възможността да държи до падеж.

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Ценни книжа държани до падеж, емитирани от:		
Чуждестранни правителства	241,475	63,674
Чуждестранни банки	20,962	20,570
Общо	262,437	84,244

Бележки към консолидираните финансови отчети
19. Вземания от банки и финансови институции
(a) Анализ по видове

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Вземания от банки	15,952	98,372
Вземания по договори за обратна продажба	4,970	2,006
Други	30,941	9,077
Общо	51,863	109,455

(b) Географски анализ

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Местни банки и финансови институции	29,318	6,940
Чуждестранни банки и финансови институции	22,545	102,515
Общо	51,863	109,455

20. Вземания от клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Банкиране на дребно		
- Потребителски кредити	497,524	478,485
- Ипотечни кредити	570,543	615,117
- Кредитни карти	254,867	262,435
- Други програми и обезпечени финансираня	130,568	141,144
Малки и средни предприятия	612,093	570,490
Микрокредитиране	108,561	102,218
Корпоративни клиенти	3,705,033	3,784,966
Обезценка	(834,339)	(733,495)
Общо	5,044,850	5,221,360

(a) Движение в обезценката

<i>в хил. лв.</i>	
Салдо към 1 януари 2016 г.	733,495
Допълнително начислена	262,768
Реинтегрирана	(106,648)
Отписани вземания	(57,148)
Ефект от промяна във валутните курсове	1,872
Салдо към 31 декември 2016 г.	834,339

През 2016 г. обезценката на кредитния портфейл за изчисляване на загуби от кредитен риск се увеличава и достига 834,339 хил. лв. в края на периода (2015: 733,495 хил. лв.), повлияна от развитието на кредитния риск и продължаващите предизвикателства в пазарната среда. През 2016 година са отписани срещу обезценка вземания от клиенти в размер на 57,148 хил. лв., при 119,432 хил. лв. година по-рано.

Бележки към консолидираните финансови отчети
21. Имоти и оборудване

в хил. лв.	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2015 г.	17,550	142,110	6,825	26,285	64,713	257,483
Придобити	-	111	-	11,574	13	11,698
Валутни курсови разлики	-	74	6	2	35	117
Излезли от употреба	(185)	(3,630)	(204)	(23)	(797)	(4,839)
Прехвърлени	286	8,193	15	(11,241)	2,402	(345)
Към 31 декември 2015 г.	17,651	146,858	6,642	26,597	66,366	264,114
Придобити	-	51	16	7,549	15	7,631
Придобити чрез бизнес комбинации	-	21	43	-	-	64
Валутни курсови разлики	-	58	5	1	26	90
Излезли от употреба	-	(5,260)	(231)	(6)	(578)	(6,075)
Прехвърлени	-	5,955	155	(8,494)	874	(1,510)
Към 31 декември 2016 г.	17,651	147,683	6,630	25,647	66,703	264,314
Амортизация						
Към 1 януари 2015 г.	2,261	110,435	5,374	-	30,388	148,458
Валутни курсови разлики	-	57	3	-	29	89
Начислена през годината	628	9,947	411	-	3,785	14,771
За излезлите от употреба	(8)	(3,512)	(196)	-	(797)	(4,513)
Към 31 декември 2015 г.	2,881	116,927	5,592	-	33,405	158,805
Придобити чрез бизнес комбинации	-	11	2	-	-	13
Курсови разлики	-	49	1	-	23	73
Начислена през годината	634	9,438	387	-	3,778	14,237
За излезлите от употреба	-	(5,257)	(231)	-	(565)	(6,053)
Към 31 декември 2016 г.	3,515	121,168	5,751	-	36,641	167,075
Балансова стойност						
Към 1 януари 2015 г.	15,289	31,675	1,451	26,285	34,325	109,025
Към 31 декември 2015 г.	14,770	29,931	1,050	26,597	32,961	105,309
Към 31 декември 2016 г.	14,136	26,515	879	25,647	30,062	97,239

Бележки към консолидираните финансови отчети

21. Имоти и оборудване, продължение

Справедливата стойност на активите от клас Земя и сгради е определена към 31 декември 2012 г. от независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Политиката на Групата изисква вътрешни или външни оценители да определят справедливата стойност с достатъчна честота за да се осигури балансова стойност, която не се различава съществено от справедливата към края на отчетния период. Към 31 декември 2016 година справедливата стойност на земята и сградите е потвърдена от вътрешните оценители на Банката и тя не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земя и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
1. Дисконтирани парични потоци: Моделът за оценяване отчита настоящата стойност на генерираните парични потоци от имотите, взимайки предвид очаквания ръст на наемите, периода за анулиране, ниво на заетост, премии за стимулиране като периоди освободени от наем и други разходи, които не се заплащат от наемателите. Очакваните нетни парични потоци се дисконтират, като се използват дисконтови проценти, коригирани за риска. Сред другите фактори, при определянето на дисконтовия процент се отчита качество на сградата и нейното местонахождение (първостепенно или второстепенно), кредитното качество на наемателя и срока на наема.	1. Очакван пазарен ръст на наемите (4.5-6.8%, средно претеглено 5.6%). 2. Период за анулиране (средно 6 месеца след края на всеки наем). 3. Ниво на заетост (90-95%, средно претеглено 92.5%). 4. Периоди освободени от наем (1 година при нов наем). 5. Дисконтов процент, коригиран за риска (7.5-8%, средно претеглено 7.75%).	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • очаквания пазарен ръст на наемите е по-висок (по-нисък); • периодите за анулиране са по-къси (по-дълги); • нивото на заетост е по-високо (по-ниско); • периодите освободени от наем са по-къси (по-дълги); или • дисконтовият процент, коригиран за риска е по-нисък (по-висок).
2. Пазарен подход/ Сравнителен подход. Този подход се основава на сравнение на оценявания обект с други подобни обекти, продадени или предлагани за продажба. Стойността на даден имот по този метод се определя при прякото сравнение на оценявания обект с други подобни недвижими имоти, които са били продадени в период, близък до датата на оценката. След обстойно изследване, проверка и анализ на данни, получени от пазара на имоти се формира стойност, която представлява най-точния индикатор за пазарна стойност. Същността на метода е да се ползва информация за реално осъществени сделки през последните шест месеца на пазара на имоти. Успешното прилагане на метода е възможно само при наличие на достоверна база данни от реални сделки извършени с имоти аналогични на оценявания. Информацията от сайтове за имоти, местна преса и др. информационни източници се отнася за бъдещи инвестиционни намерения на продавача на имота и не представлява достоверен източник на информация. При ползване на тези източници офертната стойност на всеки аналог се сконтира с процент по преценка на оценителя, но не по-малко от 5%.	1. Очакван пазарен ръст на имотите (5-10%, средно претеглено 7.5%). 2. Период за реализация (средно 6 месеца след офертиране). 3. коефициент за сключване на сделка (90-95%, средно претеглено 92.5%). 4. коефициент за местоположение (1.0-1.05, средно претеглено 1.025). 5. коефициент за състояние (1.0-1.1, средно претеглено 1.05).	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • очакваният пазарен ръст на имотите е по-висок (по-нисък); • периодите за продажба са по-къси (по-дълги); • има промяна в техническото състояние на обектите

Бележки към консолидираните финансови отчети
22. Нематериални активи

в хил. лв.	Програмни продукти и лицензи	Квоти парникови газове	Положителна репутация	Общо
Отчетна стойност				
Към 1 януари 2015 г.	29,272	3,820	721	33,813
Придобити	338	-	-	338
Валутни курсови разлики	12	-	-	12
Отписани	-	(3,820)	(47)	(3,867)
Прехвърлени	345	-	-	345
Към 31 декември 2015 г.	29,967	-	674	30,641
Придобити	111	-	-	111
Придобити чрез бизнес комбинации	1	-	-	1
Валутни курсови разлики	14	-	-	14
Отписани	(2)	-	-	(2)
Прехвърлени	1,510	-	-	1,510
Към 31 декември 2016 г.	31,601	-	674	32,275
Амортизация				
Към 1 януари 2015 г.	15,548	-	-	15,548
Валутни курсови разлики	10	-	-	10
Начислена през годината	3,205	-	-	3,205
Към 31 декември 2015 г.	18,763	-	-	18,763
Придобити чрез бизнес комбинации	1	-	-	1
Валутни курсови разлики	11	-	-	11
Начислена през годината	3,316	-	-	3,316
За отписаните	(2)	-	-	(2)
Към 31 декември 2016 г.	22,089	-	-	22,089
Балансова стойност				
Към 1 януари 2015 г.	13,724	3,820	721	18,265
Към 31 декември 2015 г.	11,204	-	674	11,878
Към 31 декември 2016 г.	9,512	-	674	10,186

Бележки към консолидираните финансови отчети

23. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван методът на балансовите пасиви на база основен данъчен процент 10% за България и 15% за Албания.

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2016 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв			Нетно	
	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви
Имоти, оборудване и нематериални активи	(117)	2,679	-	2,562
Инвестиционни имоти	-	12,105	-	12,105
Други	(384)	879	(6)	501
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(501)	15,663	(6)	15,168

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2015 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв	Активи	Пасиви	Нетни пасиви
Имоти, оборудване и нематериални активи	(101)	2,956	2,855
Инвестиционни имоти	-	11,194	11,194
Данъчна загуба	(8,304)	-	(8,304)
Други	(966)	592	(374)
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(9,371)	14,742	5,371

Движенията във временните разлики през 2016 г. се признават както следва:

в хил. лв.

	31 декември 2015	Признати през периода в (печалбата) или загубата	Признати през периода в капитала	Други движения	31 декември 2016	
	Нетни пасиви	Нетни пасиви			Нетни активи	Нетни пасиви
Имоти, оборудване и нематериални активи	2,855	(291)	-	(2)	-	2,562
Инвестиционни имоти	11,194	911	-	-	-	12,105
Данъчна загуба	(8,304)	8,304	-	-	-	-
Други	(374)	588	278	3	(6)	501
Нетни данъчни (активи)/пасиви	5,371	9,512	278	1	(6)	15,168

Бележки към консолидираните финансови отчети
24. Активи придобити като обезпечения

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Земи	403,748	366,571
Сгради	469,470	371,213
Машини, съоръжения и транспортни средства	160,473	192,961
Стопански инвентар	810	810
Общо	1,034,501	931,555

Поради промяна в предназначението на част от активите, придобити като обезпечения по неиздължени кредити през предходния отчетен период, през 2016 г. има прехвърлени имоти като увеличение в позиция „Земи“ през 2016 г. в размер на 30,377 хил. лв.

Активите, придобити като обезпечения са оценени по по-ниската от цена на придобиване или нетна реализуема стойност. Нетната реализуема стойност на земите и сградите е приблизително равна на справедливата им стойност. Използваните оценъчни техники при земи и сгради са посочени в бележка 21.

- 24a.** През 2015 г. Групата започна отчитането на нов клас активи – инвестиционни имоти, включващ земи и сгради, с цел генериране доходност от наеми и увеличение на стойността.

Движение в инвестиционните имоти

в хил. лв.

Салдо към 1 януари 2016 г.	206,244
Прехвърлени от активи придобити като обезпечения в текущия отчетен период	5,966
Преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност призната при прехвърлянето	9,213
Отписани при продажба	(529)
Увеличение на стойността на инвестиционните имоти чрез капитализиране на разходи	1,373
Салдо към 31 декември 2016 г.	222,267

25. Други активи

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Разходи за бъдещи периоди	10,003	10,918
Злато	7,104	8,496
Вземания по данъци	6,093	56,411
Други активи	71,882	16,550
Общо	95,082	92,375

26. Задължения към банки

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Срочни депозити	-	1,933
Текущи сметки	3,348	2,775
Общо	3,348	4,708

Бележки към консолидираните финансови отчети
27. Задължения към други клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Граждани		
- на виждане	870,576	694,887
- срочни и спестовни депозити	5,723,396	5,451,553
Търговци и публични институции		
- на виждане	926,679	681,812
- срочни депозити	391,260	375,717
Общо	7,911,911	7,203,969

27а. Депозит на Министерство на финансите

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
	-	450,922

През 2015 г. Банката изплати на МФ 464,297 хил. лв. (450,000 хил. лв. главница и 14,297 хил. лв. лихви), а през първо полугодие на 2016 г. - 450,000 хил. лв. главница и 3,242 хил. лв. лихва по погасяване на ликвидната подкрепа.

През май 2016 г. Банката се издължи изцяло на Министерство на финансите по предоставената ликвидна подкрепа.

28. Други привлечени средства

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Задължения по потвърдени акредитиви	21,602	26,255
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	-	28,856
Задължения по получени финансираня	48,765	80,615
Общо	70,367	135,726

Задълженията по получени финансираня могат да бъдат анализирани, както следва:

в хил. лв.

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31.12.2016 г.
ДФ Земеделие	2%	20.01.2017 - 15.02.2020	690
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.329%	30.09.2025	42,050
Българска банка за развитие АД	3.50%	30.03.2019	6,025
Общо			48,765

в хил. лв.

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31.12.2015 г.
ДФ Земеделие	2%	10.12.2016 г. - 13.01.2020 г.	4,082
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.589%	31.12.2024 г.	68,097
Българска банка за развитие АД	3.50%	30.03.2019 г.	8,436
Общо			80,615

Бележки към консолидираните финансови отчети

29. Дългово капиталов инструмент

в хил. лв.

	Главница	Лихвен процент	Амортизирана стойност към 31 декември 2015 г.
Безсрочни подчинени гарантирани облигации с главница 21 млн. евро	41,073	11.625%	44,663
Общо	41,073		44,663

Безсрочните подчинени облигации, издадени от First Investment Finance B.V., дружество с ограничена отговорност, регистрирано съгласно законите на Кралство Холандия, дъщерно дружество, 100% притежавано от Банката, са изцяло гарантирани от Банката.

След влизането на сила на Регламент 575/2013 (в сила от 1 януари 2014 г.) относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници двете емисии безсрочни подчинени гарантирани облигации подлежат на унаследяване. Към 31.12.2015 г. безсрочните подчинени гарантирани облигации с главница 21 млн. евро са включени в капитала от втори ред със 70% от стойността на главницата.

През март 2016 г. Групата изплати безсрочните подчинени гарантирани облигации с главница 21 млн. евро след получаване на разрешение от БНБ.

Бележки към консолидираните финансови отчети

30. Хибриден дълг

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2016 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	84,910
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,830
Общо	195,583	208,740

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2015 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	78,207
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,837
Общо	195,583	202,044

През март 2011 г. Банката издава хибриден инструмент (емисия облигации), който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред. Банката пласира облигациите при условията на частно предлагане с обща номинална и емисионна стойност 20,000 хил. евро, представляващи първи транш от облигационна емисия с предвиден общ размер до 40,000 хил. евро. През юни 2012 г. Банката издава втория транш от инструмента в размер също на 20,000 хил. евро, който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред.

През ноември 2012 г. Банката емитира нов хибриден инструмент (емисия облигации), който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред. Банката пласира облигациите при условията на частно предлагане с обща номинална стойност 20,000 хил. евро, представляващи първи транш от облигационна емисия с предвиден общ размер до 60,000 хил. евро. През ноември 2013 г. Банката издава втория и третия транш от инструмента в размер общо на 40,000 хил. евро, които след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред.

Облигациите и по двете емисии са поименни, безналични, лихвоносни, безсрочни, необезпечени, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, дълбоко подчинени и без стимули за обратно изкупуване.

Двете емисии облигации са допуснати до търговия на Люксембургската фондова борса през 2014 г. на основание на проспекти, одобрени от люксембургската Комисия за надзор на финансовия сектор.

Двата инструмента хибриден дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 и се включват изцяло в допълнителния капитал от първи ред.

Бележки към консолидираните финансови отчети

31. Други пасиви

в хил. лв.	2016	2015
Задължения към персонала	2,367	2,605
Застрахователни резерви	2,017	1,965
Провизии по съдебни спорове	1,144	6,686
Други кредитори	17,362	76,425
Общо	22,890	87,681

32. Капитал и резерви

(а) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2016 г.

Към 31 декември 2016 г. акционерният капитал на Банката е в размер на 110,000,000 лв., разделен на 110,000,000 обикновени безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лв. всяка. Акционерният капитал е внесен изцяло.

Акционерният капитал на Банката е увеличен от 100,000,000 лв. на 110,000,000 лв. в резултат от успешно първично публично предлагане на 10,000,000 нови безналични акции чрез Българската фондова борса – София, и е регистриран в Търговския регистър при Софийски градски съд на 4 юни 2007 г. За да улесни първичното публично предлагане и преди неговото стартиране, номиналната стойност на акциите на Банката е намалена от 10 лв. на 1 лв., с решение на Общото събрание на акционерите, без това да засяга общия размер на акционерния капитал и отделните дялови участия.

(b) Акционери

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2016 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% от емитирания акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	46,750,000	42.50
Г-н Цеко Тодоров Минев	46,750,000	42.50
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българската фондова борса - София)	16,500,000	15.00
Общо	110,000,000	100.00

Понастоящем всички новоемитирани акции, плюс частта от съществуващите акции, собственост на Първа финансова брокерска къща ООД, продадени на нови инвеститори при условията на първично публично предлагане (общо 16,500,000 акции), се търгуват свободно на Българската фондова борса - София.

(c) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да задели най-малко 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

През 2016 г., както и през предходната година Банката не е разпределяла дивиденди.

Бележки към консолидираните финансови отчети

33. Условни задължения

(а) Задбалансови пасиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на условни задължения са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата като задбалансови ангажименти, представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в отчета за финансовото състояние, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения и всички обезпечения се окажат без стойност.

в хил. лв.	2016	2015
Банкови гаранции		
- в левове	151,462	217,138
- в чуждестранна валута	63,796	85,337
Общо гаранции	215,258	302,475
Неизползвани кредитни линии	416,566	480,548
Акредитиви	16,315	16,351
Други условни задължения	72,242	75,188
Общо	720,381	874,562

Представените в таблицата ангажименти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Повечето от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Условният кредит представлява рамково споразумение за управление на обезпечения по различни кредитни сделки, сключени с един или няколко клиента. Условният кредит не води до възникване на задължение от страна на Банката да бъдат отпуснати конкретни финансови инструменти. Договарянето на конкретна кредитна сделка с клиента на Банката, например предоставяне на банкови кредити и овърдрафти, поемане на условни ангажименти като банкови гаранции и акредитиви, подлежи на отделно решение и одобрение на Банката.

Към датата на отчета няма други съществени ангажименти и условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

34. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

в хил. лв.	2016	2015
Парични средства и вземания от централни банки	1,639,888	1,522,374
Вземания от банки и финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	41,844	89,883
Общо	1,681,732	1,612,257

Бележки към консолидираните финансови отчети

35. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	1,477,659	1,495,121
Финансови активи за търгуване	10,775	11,553
Инвестиции на разположение за продажба	553,019	641,940
Финансови активи държани до падеж	75,926	125,922
Вземания от банки и финансови институции	128,506	116,441
Вземания от клиенти	5,132,811	5,723,467
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	7,519	4,768
Задължения към други клиенти	7,594,614	7,726,537
Други привлечени средства	107,879	182,460
Дългово капиталов инструмент	7,548	77,452
Хибриден дълг	199,760	197,396

Бележки към консолидираните финансови отчети

36. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или двете страни са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на тези транзакции и салдата по тях към края на съответните периоди са както следва:

Вид свързаност	Лица, контролиращи или управляващи Банката		Предприятия под общ контрол	
в хил. лв.	2016	2015	2016	2015
Кредити				
Кредитна експозиция в началото на периода	1,500	765	16,137	17,149
Отпуснати/(погасени) кредити през периода	(137)	735	(14,583)	(1,012)
Кредитна експозиция в края на периода	1,363	1,500	1,554	16,137
Получени депозити и заеми				
В началото на периода	7,836	10,346	2,138	1,787
Получени/(изплатени) през периода	(5)	(2,510)	1,187	351
В края на периода	7,831	7,836	3,325	2,138
Предоставени депозити				
Депозити в началото на периода	-	-	9,822	-
Предоставени/(погасени) депозити през периода	-	-	-	9,822
Депозити в края на периода	-	-	9,822	9,822
Издадени условни задължения от Групата				
В началото на периода	2,484	2,117	838	968
Отпуснати/(изтекли) през периода	(225)	367	(374)	(130)
В края на периода	2,259	2,484	464	838

Възнагражденията на ключовия управленски персонал на Банката, изплатени през 2016 г. са в размер на 7,397 хил. лева, а възнагражденията, изплатени на други свързани лица са 1,800 хил. лева.

Бележки към консолидираните финансови отчети**37. Дъщерни предприятия****(a) First Investment Finance B.V.**

През април 2003 година Банката създава дружество със специална цел със седалище в Холандия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Банката. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Банката, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Банката. Акционерният капитал на дружеството възлиза на 18 хил. евро и се състои от издадени и платени 180 акции, всяка с номинална стойност от 100 евро. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(b) Дайнърс клуб България АД

През май 2005 г. Банката придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 610 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 94.79%. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Банката учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви.

Към 31 декември 2016 г. акционерният капитал на First Investment Bank – Albania Sh.a. е 11,975 хил. евро, внесен изцяло, а акционерното участие на Банката е 100%. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(d) „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД

През януари 2010 г. в търговския регистър бяха вписани дружествата „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД, учредени съвместно от Банката и „Първа финансова брокерска къща” ООД. Дружествата са всяко с капитал 150,000 лева, разпределен в дялове на стойност 100 лв. всеки, както следва:

1. „Дебита” ООД - 70% или 1,050 дяла за Банката и 30% или 450 дяла за „ПФБК” ООД.

2. „Реалтор” ООД - 51% или 765 дяла за Банката и 49% или 735 дяла за „ПФБК” ООД.

Дружества са учредени да извършват дейност като обслужващи дружества по смисъла на чл.18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Предметът на дейност на „Дебита” ООД е придобиване, обслужване, управление и разпореждане с вземания, както и свързаната с това консултантска дейност, а „Реалтор” ООД - управление, обслужване и поддържане на недвижими имоти, организиране и извършване на строежи и подобрения, както и извършване на консултантска дейност в областта на недвижимите имоти. Банката консолидира своите инвестиции в предприятията.

(e) „Фи Хелт застраховане” АД

През втората половина на 2010 г. Банката придоби мажоритарен пакет акции от капитала на „Здравноосигурителна каса Фи Хелт” АД (бивше наименование „Здравноосигурителна каса Прайм Хелт” АД). С решение на КФН от месец юни 2013 г. дружеството получи лиценз за извършване на застрахователна дейност. Наименованието е променено на „Фи Хелт

Бележки към консолидираните финансови отчети**37. Дъщерни предприятия, продължение****(е) „Фи Хелт застраховане” АД, продължение**

Застраховане” АД, а предметът на дейност е извършване на застраховки - застраховка „Заболяване” и застраховка „Злополука”. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 59.10%. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(f) Framas Enterprises Limited

През ноември 2010 г. Банката придоби 10,000 броя акции, представляващи 100% от капитала на Framas Enterprises Limited, Британски Вирджински острови, с цел извършване на спомагателни услуги по смисъла на чл.2, ал.4 от Закона за кредитните институции. През декември 2015 г. дружеството беше прекратено.

(g) „Болкан файненшъл сървисис” ЕАД

През февруари 2011 г. Банката придоби 100 броя дружествени дяла, представляващи 100% от капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД. Дружеството е с предмет на дейност: консултантски услуги по внедряване на финансови информационни системи и разработка на софтуер. През януари 2012 г. дружеството се преобразува в еднолично акционерно дружество. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 50 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 100%. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(h) „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД

През първото полугодие на 2013 г. Банката учреди дружествата „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД като едноличен техен собственик. Капиталът на всяко от дружествата е минимално изискуемият по закон (2 лева), а предметът им на дейност включва производство и търговия на стоки и услуги в страната и чужбина („Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД), придобиване, управление и продажба на активи, обработка на информация, финансови консултации („Лега Салюшънс” ЕООД) и други. Банката консолидира своите инвестиции в предприятията.

(i) АМС „Имоти” ЕООД

АМС „Имоти” ЕООД е регистрирано през септември 2010 г. и е придобито от Банката при покупката на Юнионбанк ЕАД през 2013 г. като нейно дъщерно дружество. Предметът на дейност на дружеството включва дейности по придобиване на имуществени права и последващо тяхно прехвърляне, както и проучване и оценка на недвижими имоти, управление на недвижими имоти, консултантски и други услуги. Към 31 декември 2016 г. капиталът на дружеството е 500 хил. лв., а Банката е едноличен негов собственик. Към 31 декември 2016 г. Банката консолидира своята инвестиция в предприятието.

(j) Други

Банката притежава непряко дъщерно дружество Фи Хелт ЕООД. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2016 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

38. Събития, възникнали след отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, които да изискват допълнителни оповестявания или корекции във финансовите отчети на Групата.